

Հավելված

ՀՀ կրթության և գիտության նախարարի
2009թ. դեկտեմբերի 18-ի N 1073-Ն հրամանի

**ՄԻԶԻՆ ՍԱՍՏԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 1706 «ՎԵՐԱՄԲԱՐՁ-ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ, ՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ,
ՃԱՆԱՊԱՐՅԱՅԻՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ԵՎ ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ԾԱՐԱԳՈՐԾՈՒՄ (ԸՍՏ ճՅՈՒՂԵՐԻ)»
ՍԱՍՏԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ՉԱՓՈՐՈՇԻՉ**

ԳԼՈՒԽ 1.

**ՄԻԶԻՆ ՍԱՍՏԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 1706 «ՎԵՐԱՄԲԱՐՁ-ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ, ՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ,
ՃԱՆԱՊԱՐՅԱՅԻՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ԵՎ ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ԾԱՐԱԳՈՐԾՈՒՄ (ԸՍՏ ճՅՈՒՂԵՐԻ)»
ՍԱՍՏԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԸՆԴԱՑՆՈՒՐ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ**

1. Միջին մասնագիտական կրթության «Մասնագետ» որակավորման աստիճանի 1706 «Վերամբարձ-տրանսպորտային, շինարարական, ճանապարհային մեքենաների և սարքավորումների շահագործում (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտությունը հաստատված է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2006թ. հունվարի 12-ի «Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության մասնագիտությունների ցանկերը հաստատելու, Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2000 թվականի մայիսի 18-ի N 242 որոշման մեջ փոփոխություն կատարելու և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության մի շարք որոշումներ ուժը կորցրած ճանաչելու մասին» N 73-Ն որոշմամբ:
2. ՀՀ կրթության և գիտության նախարարության կողմից միջին մասնագիտական կրթության 1706 «Վերամբարձ-տրանսպորտային, շինարարական, ճանապարհային մեքենաների և սարքավորումների շահագործում (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտության համար սահմանվել է հետևյալ մասնագիտացումները՝
  - 1) 170601 «Վերամբարձ-տրանսպորտային մեքենաների շահագործում»,
  - 2) 170602 «ճանապարհային մեքենաների շահագործում»,
  - 3) 170603 «Շինարարական մեքենաների և սարքավորումների շահագործում»:
3. Միջին մասնագիտական կրթության 1706 «Վերամբարձ-տրանսպորտային, շինարարական, ճանապարհային մեքենաների և սարքավորումների շահագործում (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրն ավարտած, պետական ամփոփիչ ատեստավորումն անցած շրջանավարտին շնորհվում է «Տեխնիկ» որակավորումը:
4. Միջին մասնագիտական կրթության 1706 «Վերամբարձ-տրանսպորտային, շինարարական, ճանապարհային մեքենաների և սարքավորումների շահագործում (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը կարող է իրականացվել հետևյալ ձևերով՝
  - 1) առկա,
  - 2) հեռակա,
  - 3) դրսեկություն:
5. Միջին մասնագիտական կրթության 1706 «Վերամբարձ-տրանսպորտային, շինարարական, ճանապարհային մեքենաների և սարքավորումների շահագործում (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրի իրականացման համար Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2006թ. հունվարի 12-ի «Նախնական մասնագիտական

(արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության մասնագիտությունների ցանկերը հաստատելու, Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2000 թվականի մայիսի 18-ի N 242 որոշման մեջ փոփոխություն կատարելու և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության մի շարք որոշումներ ուժը կորցրած ճանաչելու մասին» N 73-Ն որոշմամբ սահմանվում են ուսումնառության հետևյալ նորմատիվային ժամկետները.

- 1) կրթության առկա ձևով՝
  - ա. միջնակարգ (լրիվ) կրթության հիմքով՝ 3 տարի,
  - բ. հիմնական ընդհանուր կրթության հիմքով՝ 4 տարի.
- 2) կրթության հեռակա ձևով՝
  - ա. միջնակարգ (լրիվ) կրթության հիմքով՝ 4 տարի
- 3) դրսեկության (էքստեռնատ) ձևով ուսուցման տևողությունը համաձայն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2007թ. սեպտեմբերի 6-ի «Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական հիմնական կրթական ծրագրերի դրսեկությանը (էքստեռնատով) ուսուցման կարգերը հաստատելու մասին» N 1028-Ն որոշմամբ սահմանված կարգի որոշում է ուսումնական հաստատությունը:
6. Միջին մասնագիտական կրթության 1706 «Վերամբարձ-տրանսպորտային, շինարարական, ճանապարհային մեքենաների և սարքավորումների շահագործում (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր կրթության հիմքով յուրացնող ուսանողի ուսումնական բեռնվածության նվազագույն ծավալը 3780 ժամ է, առավելագույն ծավալը՝ 6750 ժամ: Հիմնական ընդհանուր կրթության հիմքով հիմնական կրթական ծրագրի յուրացման դեպքում ուսումնառության տևողությունն ավելանում է 52 շաբաթով:

ԳԼՈՒԽ 2.

ՄԻԶԻՆ ՍԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 1706 «ՎԵՐԱՄԲԱՐՁ-ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ, ՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ, ՃԱՆԱՊԱՐՀԱՅԻՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ԵՎ ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ԾԱՐԱԳՈՐԾՈՒՄ (ԸՍՏ ճՅՈՒՂԵՐԻ)» ՍԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՍԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒԵԼՈՒԹՅԱՆ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ

7. Միջին մասնագիտական կրթության 1706 «Վերամբարձ-տրանսպորտային, շինարարական, ճանապարհային մեքենաների և սարքավորումների շահագործում (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտությամբ մասնագետն իրականացնում է հետևյալ գրադմունք(ներ)՝
  - 1) Տեխնիկ-մեքենագետ՝ շինարարական և ճանապարհային մեքենաշինության
  - 2) Տեխնիկ՝ վերամբարձ-տրանսպորտային մեքենաների և սարքավորումների շահագործման
  - 3) Տեխնիկ՝ շինարարական մեքենաների և սարքավորումների շահագործման,
  - 4) Տեխնիկ՝ ճանապարհային մեքենաների և սարքավորումների շահագործման,
  - 5) Վարպետ՝ վերամբարձ-տրանսպորտային մեքենաների և սարքավորումների շահագործման
  - 6) Վարպետ՝ շինարարական մեքենաների և սարքավորումների շահագործման,
  - 7) Վարպետ՝ ճանապարհային մեքենաների և սարքավորումների շահագործման,
8. Միջին մասնագիտական կրթության 1706 «Վերամբարձ-տրանսպորտային, շինարարական, ճանապարհային մեքենաների և սարքավորումների շահագործում (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտությամբ մասնագետի՝ գրադմունքների ոլորտում մասնագիտական պարտականություններն են.

- 1) Վերամբարձ-տրանսպորտային, շինարարական, ճանապարհային մեքենաների և սարքավորումների հետազոտությունների կատարմանը և կատարելագործմանը, ինչպես նաև փորձնական նմուշների փորձարկմանն առնչվող տեխնիկական օգնություն ապահովելը,
- 2) Վերամբարձ-տրանսպորտային, շինարարական, ճանապարհային մեքենաների և սարքավորումների մանրօրինակներ (մակետներ) նախագծելը և ստեղծելը՝ բարձր որակավորման մասնագետի դեկավարությամբ համաձայն մշակված մասնագրերի,
- 3) Վերամբարձ-տրանսպորտային, շինարարական, ճանապարհային մեքենաների և սարքավորումների պատրաստելու և տեղակայելու համար անհրաժեշտ աշխատանքային և նյութական ծախսերի քանակն ու արժեքը որոշելը՝ բարձր որակավորման մասնագետի դեկավարությամբ համաձայն մշակված մասնագրերի,
- 4) Վերամբարձ-տրանսպորտային, շինարարական, ճանապարհային մեքենաները և սարքավորումները աշխատանքի նախապատրաստելը, առանձին հանգույցներ և դետալներ կարգաբերելը,
- 5) Վերամբարձ-տրանսպորտային, շինարարական, ճանապարհային մեքենաների և սարքավորումների աշխատանքային պարապուրդների պատճառների և տևողության հաշվառում վարելը, նորոգման, տեխնիկական սպասարկման և շահագործման համար անհրաժեշտ նյութեր, պահեստամասեր, դետալներ և գործիքներ ստանալու հայտեր կազմելը,
- 6) Վերամբարձ-տրանսպորտային, շինարարական, ճանապարհային մեքենաների և սարքավորումների աշխատանքների որակն ապահովելու համար պատրաստման, տեղակայման, տեխնիկական սպասարկման, շահագործման և նորոգման տեխնիկական հսկողություն ապահովելը՝ գործող կանոններին և տեխնիկական փաստաթղթերին համապատասխան.
- 7) Վերամբարձ-տրանսպորտային, շինարարական, ճանապարհային մեքենաների և սարքավորումների բնագավառի տեխնիկական գիտելիքները, սկզբունքները և գործնական փորձը աշխատանքի ընթացքում ծագող խնդիրները լուծելու համար կիրառելը,
- 8) Վերամբարձ-տրանսպորտային, շինարարական, ճանապարհային մեքենաների և սարքավորումների միջոցով բեռնան-բեռնաթափման, բեռի ամրացման ժամանակ անվտանգության կանոնների և չափորոշիչների պահպանումը հսկելը,
- 9) Վերամբարձ-տրանսպորտային, շինարարական, ճանապարհային մեքենաներ և սարքավորումներ նորոգող, ներկող, մաքրող, վարող բանվորների և օպերատորների աշխատանքը համակարգելը և հսկելը,
- 10) Արտադրության պլանավորման մեթոդներ մշակելիս, անձնակազմը, նյութերը, սարքավորումներն օգտագործելու արդյունավետությունը, անվտանգությունը և տնտեսական նպատակահարմարությունը որոշելիս, աշխատանքի մեթոդները և գործառնությունների հաջորդականությունն ուսումնասիրելիս, դրանց կիրառումը հսկելիս, կազմակերպության աշխատանքը տնտեսապես արդյունավետ կազմակերպելիս տվյալներ հավաքելը և տեխնիկական օգնություն ապահովելը.
- 11) Դժբախտ պատահարների սպառնալիքների հայտնաբերման և անվտանգության միջոցների ու կանոնների ներդրման աշխատանքին մասնակցելը,
- 12) Զանազան լաբորատոր հետազոտություններ կատարելը, այդ հետազոտությունների և արտադրվող արտադրանքի որակը վերահսկելը:

ԳԼՈՒԽ 3.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՐԱՍՏԵՐ ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՍԱԳԻՏԱԿԱՍ ԿՐԹՈՒԹՅԱՎԱ 1706 «ՎԵՐԱՄԲԱՐՁ-ՏՐԱՍՄՊՈՐՏԱՅԻՆ, ՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՍ, ՃԱՆԱՊԱՐՅԱՅԻՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ԵՎ ՍԱՐՁԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ԾԱՐԱԳՈՐԾՈՒՄ (ԸՍ ԵՅՈՒՂԵՐԻ)» ՄԱՍՍԱԳԻՏՈՒԹՅԱՎԱ ՀԻՄԱԿԱՍ ԿՐԹԱԿԱՍ ԾՐԱԳՐԻ ՆԿԱՏՄԱՍՐ

9. Միջին մասնագիտական կրթության 1706 «Վերամբարձ-տրանսպորտային, շինարարական, ճանապարհային մեքենաների և սարքավորումների շահագործում (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը շրջանավարտի համար պետք է ապահովի՝
  - 1) մասնագիտական գործումներության բնագավառի կարողություններն ու հմտությունները ձեռք բերելու համար պահանջվող ծավալով տեսական ու գործնական գիտելիքների յուրացում,
  - 2) աշխատանքային և մասնագիտական պարտականությունները կատարելու ընթացքում աշխատանքային կոլեկտիվի անդամների և դեկավարների հետ հաղորդակցելու, մասնագիտական և ընդհանուր բնույթի հարցեր ներկայացնելու, դրանք պարզաբանելու կարողության ձևավորում,
  - 3) ինչպես տիպական, այնպես էլ որոշակի փոփոխվող գործուներով իրավիճակներում մասնագիտական հարցերի լուծումների տարբերակներ առաջարկելու համար անհրաժեշտ կարողությունների ձևավորում,
  - 4) մասնագիտական խնդիրների լուծման համար անհրաժեշտ փաստերը և տեղեկատվությունը որոշակի սոցիալական և էքիվական հարցերի հետ որպես մեկ ամբողջություն դիտարկելու, ակտիվ քաղաքացիական գիտակցության դրսնորման կարողության ձևավորում,
  - 5) մասնագիտական գործումներության գործառնությունները կիրառվող նորմաների սահմաններում իրականացնելու հմտությունների ձևավորում,
  - 6) ինքնազարգացման և մասնագիտական կատարելագործման նպատակով իր և աշխատակիցների ուսումնառության կարիքները գնահատելու, դրանք իրագործելու ուղիներն առաջարկելու կարողության ձևավորում,
  - 7) մասնագիտական և ընդհանուր բնույթի տեղեկատվության գոյություն ունեցող աղբյուրներից օգտվելու, անհրաժեշտ տեղեկատվությունը ձեռք բերելու կարողության ձևավորում,
  - 8) աշխատանքային խնդիր գործուներությունը կազմակերպելու, խնդիր անդամներին ուղղորդելու, նրանց անհատական հնարավորությունները գնահատելու և արդյունավետ օգտագործելու հմտությունների զարգացում,
  - 9) ընթացիկ մասնագիտական խնդիրների լուծման ժամանակ ռազմավարական մոտեցումների տարրեր կիրառելու կարողությունների ձևավորում:

ԳԼՈՒԽ 4.

ՊԱՐԱՍՏԵՐ 1706 «ՎԵՐԱՄԲԱՐՁ-ՏՐԱՍՄՊՈՐՏԱՅԻՆ, ՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՍ, ՃԱՆԱՊԱՐՅԱՅԻՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ԵՎ ՍԱՐՁԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ԾԱՐԱԳՈՐԾՈՒՄ (ԸՍ ԵՅՈՒՂԵՐԻ)» ՄԱՍՍԱԳԻՏՈՒԹՅԱՎԱ ՀԻՄԱԿԱՍ ԿՐԹԱԿԱՍ ԾՐԱԳՐԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅԱՎԱ ՊԱՐՏԱՊԻՐ ՆՎԱԶԱԳՈՒՅՆԻ ՆԿԱՏՄԱՍՐ

10. Միջին մասնագիտական կրթության 1706 «Վերամբարձ-տրանսպորտային, շինարարական, ճանապարհային մեքենաների և սարքավորումների շահագործում (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տեսագիտական գիտելիքների բնագավառում շրջանավարտի համար պետք է ապահովի՝
  - 1) իմանալ ՀՀ Սահմանադրության, տվյալ բնագավառի աշխատանքները, մարդու և հասարակության, քաղաքացիների միջև հարաբերությունները կարգավորող օրենքների և նորմատիվ փաստաթղթերի հիմնական դրույթները,

- 2) տիրապետել հայոց լեզվին,
  - 3) հաղորդակցվել երկու օտար լեզուներով,
  - 4) պատկերացում ունենալ առողջ կենսակերպի մասին, տիրապետել ֆիզիկական կատարելագործման ունակություններին և հմտություններին,
  - 5) դրսերել ազգային և համաշխարհային պատմության և մշակույթի որոշակի իմացություն,
  - 6) պատկերացում ունենալ աճի և հասարակության զարգացման օրինաչափությունների, հասարակության սոցիալական կառուցվածքի, շարժումների, քաղաքականության սուբյեկտների, քաղաքական հարաբերությունների և գործընթացների մասին,
  - 7) իմանալ հոգեբանության, միջանձնային փոխհարաբերությունների վարվելակերպի տարրերը,
  - 8) իմանալ տնտեսագիտության տեսության հիմնադրույթները, մակրոտնտեսության և միկրոտնտեսության օրենքները, անցումային շրջանի տնտեսության առանձնահատկությունները:
11. Միջին մասնագիտական կրթության 1706 «Վերամբարձ-տրանսպորտային, շինարարական, ճանապարհային մեքենաների և սարքավորումների շահագործում (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը մարեմատիկական և ընդհանուր բնագիտական գիտելիքների բնագավառում շրջանավարտի համար պետք է ապահովի՝
- 1) ծանոթ լինել էկոլոգիական հիմնական հասկացություններին, բնապահպանական գլոբալ և տարածաշրջանային հիմնախնդիրներին,
  - 2) պատկերացում ունենալ արտակարգ իրավիճակների մասին, տիրապետել արտակարգ իրավիճակներում գործելու սկզբունքներին, ծանոթ լինել փրկարարական աշխատանքների կազմակերպման կառուցյներին և փրկարարական տեխնիկային, կարողանալ օգտագործել անհատական պաշտպանության միջոցներ:
12. Միջին մասնագիտական կրթության 1706 «Վերամբարձ-տրանսպորտային, շինարարական, ճանապարհային մեքենաների և սարքավորումների շահագործում (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը պետք է ըստ այսուսակ 1-ում բերված մոդուլների ապահովի շրջանավարտի կողմից առանցքային հմտություններին տիրապետում:
13. Միջին մասնագիտական կրթության 1706 «Վերամբարձ-տրանսպորտային, շինարարական, ճանապարհային մեքենաների և սարքավորումների շահագործում (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը շրջանավարտի համար պետք է ըստ այսուսակ 2-ում բերված մոդուլների ապահովի ընդհանուր մասնագիտական և հատուկ մասնագիտական կարողությունների ձեռքբերում:

ԳԼՈՒԽ 5.

ՊԱՐԱՍՏԱՆԵՐ ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 1706 «ՎԵՐԱՄԲԱՐՁ-ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ, ՃԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ, ՃԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ, ՃԱՆԱՊԱՐՀԱՅԻՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ԵՎ ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ԾԱՐԱԳՈՐԾՈՒՄ (ԸՍ ԲՅՈՒԴԵՐԻ)» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՃԻՄԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ՆԿԱՏՄԱՄՐ

14. Միջին մասնագիտական կրթության 1706 «Վերամբարձ-տրանսպորտային, շինարարական, ճանապարհային մեքենաների և սարքավորումների շահագործում (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնող հաստատության կադրային ապահովության և կադրային համապատասխանության նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

- 1) միջին մասնագիտական կրթության 1706 «Վերամբարձ-տրանսպորտային, շինարարական, ճանապարհային մեքենաների և սարքավորումների շահագործում (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտությամբ մասնագետի պատրաստման հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնող հաստատություններում ուսումնական գործընթացն իրականացնում են մանկավարժական և ուսումնաօժանդակ անձնակազմի աշխատողները:
  - 2) հաստատության մանկավարժական աշխատողների կազմում ընդգրկվում են դասախոսներ, արտադրական ուսուցման վարպետներ: Դասախոսական անձնակազմի աշխատողները, որպես կանոն, պետք է ունենան իրենց կողմից ուսուցանվող դասընթացի գծով բարձրագույն մասնագիտական կրթություն: Յատուկ մասնագիտական դասընթացները պարապող դասախոսների համար մասնագիտական աշխատանքի փորձի առկայությունը ցանկալի է:
  - 3) ուսումնական պրակտիկան վարող արտադրական ուսուցման վարպետը կարող է ունենալ ինչպես բարձրագույն մասնագիտական, այնպես էլ միջին մասնագիտական կրթություն, մասնագիտական աշխատանքի փորձ: Առանձին մասնագիտությունների գծով ուսումնական պրակտիկան կամ նրա որոշակի մասերը կարող է վարել նաև արհեստագործական կրթություն և բավարար մասնագիտական որակավորում ունեցող արհեստավորը:
  - 4) արտադրական և նախաավարտական պրակտիկաները վարում է մասնագիտական դասընթացի դասախոսը:
15. Միջին մասնագիտական կրթության 1706 «Վերամբարձ-տրանսպորտային, շինարարական, ճանապարհային մեքենաների և սարքավորումների շահագործում (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնող հաստատության ուսումնամեթոդական ապահովության նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.
- 1) միջին մասնագիտական կրթության 1706 «Վերամբարձ-տրանսպորտային, շինարարական, ճանապարհային մեքենաների և սարքավորումների շահագործում (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրի իրականացումը պետք է ապահովված լինի ուսանողի համար մատչելի տեղեկատվական նյութերով (գրադարանային ֆոնդ, տվյալների հանակարգչային բազա), ինչն, ըստ բովանդակության պետք է համապատասխանի մասնագիտության ուսումնական պլանով նախատեսված առարկաների և մոդուլների լրիվ ցանկին: Այդ առարկաների և մոդուլների, ինչպես նաև ուսումնական գործընթացի կազմակերպման բոլոր ձևերի գծով (տեսական, գործնական պարապմունքների, ուսումնական, արտադրական և նախաավարտական պրակտիկաների, կուրսային և դիպլոմային աշխատանքների) պետք է առկա լինեն դասագրքեր, ուսումնամեթոդական, մեթոդական ձեռնարկներ, ուղեցույցներ, գործնական խաղերի սցենարներ, թեստային հանձնարարականների հավաքածուներ, ալգորիթմներ, մեթոդական մշակումներ, ցուցումներ, երաշխավորություններ, տեղեկատվական գրականություն, դիտողական նյութեր, ուսուցման տեխնիկական միջոցներ, ինչպես նաև միջանկյալ և ամփոփիչ ատեստավորման նյութեր:
  16. Միջին մասնագիտական կրթության 1706 «Վերամբարձ-տրանսպորտային, շինարարական, ճանապարհային մեքենաների և սարքավորումների շահագործում (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնող կազմակերպության նյութատեխնիկական ապահովության նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.
- 1) ուսումնական կարինետների երաշխավորվող ցանկը`
    - ա. աշխատանքի պաշտպանության և էկոլոգիայի,
    - բ. գծագրության,
    - գ. վերամբարձ-տրանսպորտային մեքենաների և սարքավորումների շահագործման,

- դ. շինարարական մեքենաների և սարքավորումների շահագործման,
- Ե. ճանապարհային մեքենաների և սարքավորումների շահագործման,
- Գ. էկոնոմիկայի և կառավարման,
- Է. ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական, մաթեմատիկական և ընդհանուր բնագիտական առարկաների ըստ պետական ընդհանուր չափորոշչի պահանջների:
- 2) ուսումնական լաբորատորիաների երաշխավորվող ցանկը՝
- ա. վերամբարձ-տրամսապորտային, շինարարական, ճանապարհային մեքենաների և սարքավորումների էլեկտրական սարքավորումների,
- Բ. վերամբարձ-տրամսապորտային, շինարարական, ճանապարհային մեքենաների և սարքավորումների տեխնիկական սպասարկման,
- Գ. վերամբարձ-տրամսապորտային, շինարարական, ճանապարհային մեքենաների և սարքավորումների և դրանց առանձին հանգույցների և ազրեգատների արատորոշման,
- Դ. համակարգչային տեխնիկայի,
- Ե. վերամբարձ-տրամսապորտային, շինարարական, ճանապարհային մեքենաների և սարքավորումների հիդրոհաղորդակների,
- Գ. նյութագիտության, վառելիքաքսանյութերի և գրունտների մեխանիկայի:
- 3) արհեստանոցների երաշխավորվող ցանկը.
- ա. վերամբարձ-տրամսապորտային, շինարարական, ճանապարհային մեքենաների և սարքավորումների նորոգման, տեխնիկական սպասարկման և շահագործման,
- Բ. մեխանիկական մշակման, եռակցման և զոդման:
- 4) մարզական համալիր՝
- ա. մարզադահլիճ,
- Բ. մարզահրապարակ:
- Կրթական ծրագիր իրականացնող կազմակերպությունը, ելնելով անհրաժեշտությունից, կարող է ձևավորել լրացուցիչ կարինետներ, լաբորատորիաներ, արհեստանոցներ:
17. Միջին մասնագիտական կրթության 1706 «Վերամբարձ-տրամսապորտային, շինարարական, ճանապարհային մեքենաների և սարքավորումների շահագործում (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրով ուսումնական գործընթացի կազմակերպման նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.
- 1) ուսանողի շաբաթական ուսումնական բեռնվածության առավելագույն ծավալը չպետք է գերազանցի 54 ժամը՝ ներառյալ լսարանային և արտալսարանային ուսումնական աշխատանքի բոլոր տեսակները.
- 2) ուսումնառության ընթացքում ուսանողի բեռնվածությունը պարտադիր լսարանային պարապմունքներով չպետք է գերազանցի շաբաթական 36 ժամը, ինչը նաև ուսումնական բեռնվածության նվազագույն ծավալն է, ընդ որում՝ նշված ծավալը չի ներառում նախասիրական

առարկաների պարապմունքները, խորհրդատվությունները և լրացուցիչ արտալսարանային պարապմունքները.

- 3) ուսումնական խմբի համար սահմանվում են խորհրդատվության ժամեր յուրաքանչյուր ուսումնական տարում մինչև 100 ժամ.
  - 4) ուսումնական տարվա սկիզբը և ավարտը բոլոր կուրսերում որոշվում է ուսումնական պլաններով.
  - 5) նախասիրական առարկաների ցանկը, դրանց ծավալը (ոչ ավել, քան շաբաթական 4 ժամ՝ առանձին դասացուցակով) և ուսուցման ժամկետները յուրաքանչյուր ուսումնական տարում որոշվում է հաշվի առնելով ուսանողների ընտրությունը.
  - 6) հեռակա ձևով ուսուցման դեպքում ուսումնական տարվա ընթացքում դասախոսների հետ ուսանողների պարապմունքների ծավալը պետք է կազմի ոչ պակաս, քան 160 ժամ:
18. Միջին մասնագիտական կրթության 1706 «Վերամբարձ-տրանսպորտային, շինարարական, ճանապարհային մեքենաների և սարքավորումների շահագործում (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրի պրակտիկաների կազմակերպման նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.
- 1) միջին մասնագիտական կրթության 1706 «Վերամբարձ-տրանսպորտային, շինարարական, ճանապարհային մեքենաների և սարքավորումների շահագործում (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրի որոշակի մասի ուսուցումն իրականացվում է ուսումնական (տեսական ուսուցմամբ և/կամ առանց տեսական ուսուցման), արտադրական և նախավարտական պրակտիկաների ձևով: Պրակտիկաների ընթացքում ուսանողները կատարելագործում են իրենց գործնական հմտությունները.
  - 2) պրակտիկայի տևողությունը սահմանվում է մասնագիտության ուսումնական պլանով.
  - 3) պրակտիկաների ուսումնական ծրագրերը կազմում և հաստատում են ուսումնական հաստատությունները.
  - 4) պրակտիկաների անցկացումը վարում են արտադրական ուսուցման վարպետները, դասախոսները.
  - 5) ուսումնական պրակտիկաներն անցկացվում են ուսումնական հաստատության՝ պրակտիկայի ծրագրի կատարումն ապահովելու համար բավարար կահավորում ու տեխնիկական հագեցում ունեցող ուսումնական կարինետներում, լաբորատորիաներում, արհեստանոցներում կամ հանապատասխան կազմակերպություններում.
  - 6) արտադրական պրակտիկան անցկացվում է ճանապարհաշինարարական և շինարարական կազմակերպություններում, հանքավայրերում և նորոգման կազմակերպություններում: Ուսանողը պետք է անմիջական մասնակցություն ունենա իր գործունեության պարտականություններին վերաբերող աշխատանքների կատարմանը՝ համապատասխան կարողություններ ծեռք բերելու նպատակով:
19. Միջին մասնագիտական կրթության 1706 «Վերամբարձ-տրանսպորտային, շինարարական, ճանապարհային մեքենաների և սարքավորումների շահագործում (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրն իրականացնելու ընթացքում ուսանողների միջանկյալ և ամփոփիչ ատեստավորումների նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.
- 1) միջին մասնագիտական կրթության 1706 «Վերամբարձ-տրանսպորտային, շինարարական, ճանապարհային մեքենաների և սարքավորումների շահագործում (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրով ուսուցման ընթացքը վերահսկելու և արդյունքների ծեռքբերումը գնահատելու նպատակով անց է կացվում ուսանողների միջանկյալ

ատեստավորում, իսկ որակավորում շնորհելու համար՝ շրջանավարտների պետական ամփոփիչ ատեստավորում.

- 2) միջանկյալ ատեստավորում կարող է անցկացվել ինչպես ուսումնական կիսամյակի ընթացքում, այնպես էլ վերջում:
- 3) ուսումնական կիսամյակի սկզբում ուսանողը տեղեկացվում է կիսամյակի ընթացքում միջանկյալ ատեստավորման բնույթի, ներառվող նյութի ծավալի և ժամկետների մասին.
- 4) միջանկյալ ատեստավորման համար ընտրված ուսումնական նյութը չի կարող ավելին լինել երկու անընդմեջ կիսամյակների նյութից.
- 5) շրջանավարտների պետական ամփոփիչ ատեստավորումը երաշխավորվում է անց կացնել առանձին առարկաներից կամ մոդուլներից քննության, համալիր (միջառարկայական կամ միջնորդության) քննության կամ ավարտական (դիպլոմային) աշխատանք կատարելու և պաշտպանելու ձևով.
- 6) պետական ամփոփիչ ատեստավորման ընտրված ձևը և ներառվող նյութի ծավալը պետք է հնարավորություն տա համոզվել սույն չափորոշչով 1706 «Վերամբարձ-տրանսպորտային, շինարարական, ճանապարհային մեքենաների և սարքավորումների շահագործում (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտությամբ մասնագետի համար սահմանված պահանջներին շրջանավարտի համապատասխանության մեջ:

ԳԼՈՒԽ 6.

ՄԻԶԻՆ ՍԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՍ 1706 «ՎԵՐԱՄԲԱՐՁ-ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ, ՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ, ՃԱՆԱՊԱՐՀԱՅԻՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ԵՎ ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ՇԱՀԱԳՈՐԾՈՒՄ(ԸՍՏ ճՅՈՒՂԵՐԻ)» ՍԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՍ ՕՐԻՆԱԿԵԼԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊԼԱՍ ԵՎ ՆՐԱ ՊԱՐԶԱԲԵՐԱԿԱՆ ՊԼԱՍ

20. Միջին մասնագիտական կրթության 1706 «Վերամբարձ-տրանսպորտային, շինարարական, ճանապարհային մեքենաների և սարքավորումների շահագործում (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրն իրականացվում է համաձայն այսուսակ 3-ում բերված օրինակելի ուսումնական պլանի:
21. Միջին մասնագիտական կրթության 1706 «Վերամբարձ-տրանսպորտային, շինարարական, ճանապարհային մեքենաների և սարքավորումների շահագործում (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրն իրականացնող կազմակերպությունը օրինակելի ուսումնական պլանը կիրառելիս՝
  - 1) սույն չափորոշչով սահմանված օրինակելի ուսումնական պլանի հիման վրա կազմում և հաստատում է աշխատանքային ուսումնական պլանը,
  - 2) աշխատանքային ուսումնական պլանը կազմելիս կարող է մինչև 5% չափով փոփոխել դասընթացների և մոդուլների ժամաքանակը,
  - 3) կարող է փոփոխել առանձին առարկաների և մոդուլների ծրագրային նյութի բովանդակությունը 15%-ի սահմաններում՝ չփոփոխելով արդյունքները և կատարման չափանիշները,
  - 4) առարկայի և /կամ/ մոդուլի ընդհանուր ժամաքանակի սահմաններում որոշում է տեսական, գործնական և լաբորատոր պարագաների ժամաքանակները,
  - 5) պրակտիկայի համար նախատեսված շաբաթների սահմաններում որոշում է ուսումնական և արտադրական պրակտիկաների տևողությունները, անցկացման ժամկետները, նախավարտական պրակտիկայի տևողությունը,
  - 6) մասնագիտական առարկաների և մոդուլների ուսումնական ծրագրերը կազմելիս հաշվի է առնում գործատուների, գործադիր իշխանությունների, մասնագիտական ոլորտը կառավարող

պետական լիազորված մարմինների, այլ շահագործիո սուբյեկտների (սոցիալական գործընկերների) առաջարկությունները,

- 7) ընտրում է շրջանավարտների՝ սույն չափորոշչով երաշխավորված ամփոփիչ ատեստավորման ձևերից մեկը:

Աղյուսակ 1

Միջին մասնագիտական կրթության 1706 «Վերամբարձ-տրանսպորտային, շինարարական, ճանապարհային մեքենաների և սարքավորումների շահագործում (ըստ Ծյուլերի)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրի առանցքային հմտությունների մոդուլներ

Մոդուլի անվանումը «ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒԵՌՈՒԹՅԱՍ ԴՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ԱՐԱԽ 4-09-001
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողին տալ գիտելիքներ աշխատանքային գործունեության ընթացքում հաջողության հասնելու նախապայմանների մասին, ինչպես նաև ձևավորել ցանկացած բնագավառում անհրաժեշտ աշխատանքային կուլտուրա և եթիկա դրսևներելու, դեկավարի և գործընկերների հետ արդյունավետ հարաբերվելու, առաջացած աշխատանքային խնդիրներն ընկալելու և համապատասխան լուծումներ տալու կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
Մուտքային պահանջները	Չկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Տիրապետել աշխատանքի տեղավորվելու կարողությունների
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է շարադրում գործող աշխատանքային օրենսգրքի անհրաժեշտ դրույթները.</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի ընդունվելու և դրանից ազատվելու համար անհրաժեշտ բոլոր գործնթացները.</p> <p>գ. ճիշտ է կազմում գրավոր ինքնակենսագրություն (CV).</p> <p>դ. ճիշտ և մանրամասն բանավոր ներկայացնում է իր կենսագրությունը:</p>
Ուսումնառության արդյունք 2	Դրսևներել անհրաժեշտ վերաբերմունք աշխատանքի և աշխատավայրի նկատմամբ:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի և շրջապատի նկատմամբ դրական տրամադրվելու կարողությունները.

	<p>բ. ճիշտ է ներկայացնում գործընկերների նկատմամբ հարգալից վերաբերմունքի և արդյունավետորեն հարաբերվելու օրինակներ.</p> <p>գ. առաջադրված իրավիճակում ցուցաբերում է պատասխանատվության դրսնորումներ.</p> <p>դ. ցուցաբերում է գործընկերոջը և ղեկավարին ուշադիր լսելու և հասկանալու դրսնորումներ:</p>
Ուսումնառության արդյունք 3	Տիրապետել աշխատանքի կուլտուրային և էթիկային, արդյունավետ աշխատել թիմում:
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում կազմակերպության նպատակները, արժեքները և կիրառվող ընդհանուր աշխատանքային մեթոդները, աշխատանքային և միջանձնային հարաբերությունները.</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում թիմային աշխատանքի հիմնական սկզբունքները.</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում թիմային խնդիրների լուծման մեթոդները.</p> <p>դ. թիմային աշխատանքի առաջադրված իրավիճակում դրսնորում է անհրաժեշտ վարքագիծ՝ ցուցաբերելով փոխօգնություն, համբերատարություն, նվիրվածություն աշխատանքին և ընկերներին:</p> <p>ե. ճիշտ վերաբերմունք է դրսնորում և հարգալից է կոնֆլիկտային գործընկերների նկատմամբ.</p> <p>զ. առաջարկում է խնդրի ճիշտ լուծումներ առաջադրված պրոբլեմային իրավիճակում:</p>
Ուսումնառության արդյունք 4	Իմանալ աշխատանքում հաջողության հասնելու նախապայմանները և պատշաճ հարաբերվի ղեկավարի հետ:
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է բացատրում աշխատանքային կարգապահության և ճշտապահության կարևորությունը.</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում ղեկավարի հետ հարաբերվելու ձևերը, իր և ղեկավարի իրավունքներն ու պարտականությունները.</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի արդյունավետության ու որակի ապահովման ընդհանուր սկզբունքները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 5	Դրսնորել քննադատական մտածողություն:
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է գնահատում տեղեկատվության հուսալիության և զգացմունքայնության աստիճանը.</p>

	<p>բ. ստացած տեղեկատվությունը ճիշտ և արդյունավետորեն համադրում է առկա գիտելիքների հետ.</p> <p>գ. իրականացնում է կառուցողական քննադատություն և ճիշտ է բացատրում կառուցողական քննադատության կարևորությունը:</p>
Ուսումնառության արդյունք 6	Կառավարել սթրեսը և ժամանակը, լուծել պրոբլեմներ և կոնֆլիկտներ:
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում սթրեսի կանխարգելման և անխուսափելի սթրեսին դիմակայելու մեթոդները.</p> <p>բ. ճիշտ է կազմում իր աշխատանքային պլանը (պայմանական աշխատանքային պլան).</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում ժամանակի արդյունավետ օգտագործման միջոցները:</p> <p>դ. բացահայտում է և ճիշտ է սահմանում պրոբլեմը տրված իրավիճակում,</p> <p>ե. ճիշտ է վերլուծում պրոբլեմը, տալիս է լուծման ճիշտ տարրերակ և գնահատում արդյունքը.</p> <p>զ. բացահայտում է ցանկացած կոնֆլիկտի պատճառները.</p> <p>տ. ճիշտ է ներկայացնում կոնֆլիկտի կանխարգելման եղանակները, դրանց տալիս է արագ ու արդյունավետ լուծումներ:</p>
Մոդուլի անվանումը «ՀԱՊՈՐԴԱԿՑՄԱՆ ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ԱՀՀ 4-09-001
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողի մոտ ձևավորել աշխատանքային ու մասնագիտական գործունեության ընթացքում, ինչպես նաև անձնական կյանքում արդյունավետ և ակտիվ հաղորդակցվելու կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
Մուտքային պահանջները	Չկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:

Ուսումնառության արդյունք 1	Սահմանել ուսումնառության անձնական նպատակները:
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է սահմանում ուսումնառության անձնական նպատակները,</p> <p>բ. ճիշտ է պլանավորում և կիրառում ուսումնառության անձնական նպատակների ձեռքբերմանն ուղղված ուսումնառության գործընթացները,</p> <p>գ. ճիշտ է սահմանում ուսումնառության տարբեր եղանակները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 2	Բանավոր և գրավոր տեղեկատվական հաղորդում կատարել պարզ թեմաների և տեքստերի մասին.
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. օգտագործում է բանավոր և գրավոր խոսքի համապատասխան կառուցվածք,</p> <p>բ. հաղորդումը պարունակում է պարզ տեղեկատվություն, կարծիքներ կամ գաղափարներ,</p> <p>գ. տեղեկատվության առանձնացում/խմբավորումը կատարում է նպատակային,</p> <p>դ. հաղորդումը իրականացնում է հաշվի առնելով իրավիճակը և լսարանը:</p>
Ուսումնառության արդյունք 3	Նախաձեռնել, պահպանել, եզրափակել երկխոսություններ և քննարկումներ.
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է կիրառում «ակտիվ ունկնդրման» ժամանակ օգտագործվող հմտությունները, ինչպիսիք են՝</p> <ul style="list-style-type: none"> – պարզաբանումներ ստանալու ձգտումը, – գրառումներ կատարելը, – ամփոփելը, <p>բ. ազատ կերպով ձևակերպում, արտահայտում և պաշտպանում է իր գաղափարները, տեսակետներն ու կարծիքները,</p> <p>գ. ցուցաբերում է համոգելու կարողություն,</p> <p>դ. կատարում է ճիշտ ամփոփում/եզրափակում:</p>
Ուսումնառության արդյունք 4	Մեկնաբանել սխեմաներ, աղյուսակներ, դիագրամներ, քարտեզներ և նկարներ.
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է նախանշում սխեմաների, աղյուսակների, դիագրամների, քարտեզների և նկարների նշանակությունը և նրանց

	<p>միջև եղած տարբերությունները,</p> <p>բ. ճիշտ է մեկնաբանում առաջադրված սխեմաները, այդուսակները, դիագրամները, քարտեզները և նկարները.</p> <p>գ. մեկնաբանման ընթացքում օգտագործում է խոսքի համապատասխան կառուցվածք:</p>
Ուսումնառության արդյունք 5	Կատարել փաստաթղթավորում:
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է սահմանում տարբեր փաստաթղթերը՝ ըստ դրանց նշանակության,</p> <p>բ. ճիշտ է նախանշում տարբեր փաստաթղթերի օգտագործման տեղն ու դերը,</p> <p>գ. ճիշտ է կատարում տարբեր տեսակի տեղեկատվությունների փաստաթղթավորումը:</p>

Մոդուլի անվանումը «ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԱՌԱՋԻՆ ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ»

Մոդուլի դասիչը	ԱԱՕ 4-09-001
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողի մոտ ձևավորել աշխատանքային անվտանգության պահպանման, աշխատանքի պաշտպանության միջոցառումների իրականացման և առաջին օգնության կազմակերպման կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սովորողը պետք է ուսումնասիրած լինի ԱՐԱԽ 4-09-001 «Ընդհանուր աշխատանքային գործունեության հնտություններ» մոդուլը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանալ աշխատանքի պաշտպանության իրավական և կազմակերպչական դրույթները.
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի պաշտպանության վերաբերյալ իրավական ակտերը.</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում կազմակերպություններում աշխատանքի պաշտպանության կազմակերպման ներքին նորմատիվային փաստաթղթերը.</p>

	<p>գ. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի պաշտպանության նորմերի և կանոնների խախտման հետ կապված պատասխանատվությունը.</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի պաշտպանության նորմերի և կանոնների պահպանման նկատմամբ վերահսկողության ձևերը և մեխանիզմները:</p> <p>ե. ճիշտ է ներկայացնում արտադրության տարբեր մակարդակների դեկավարների հետաքրննության, փաստաթղթավորման և հաշվառման կարգը.</p> <p>զ. ճիշտ է ներկայացնում արտադրության տարբեր մակարդակների դեկավարների պատասխանատվությունը աշխատանքի պաշտպանության նորմերի պահպանման վերաբերյալ:</p>
Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանալ անվտանգության տեխնիկայի նորմերը և կանոնները կազմակերպություններում, հիմնարկներում:
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում սարքավորումների, մեխանիզմների շահագործման անվտանգության տեխնիկայի հիմնական պահանջները.</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում էլեկտրաանվտանգության կանոնները և պաշտպանությունը.</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում հակահրեհային պաշտպանության կանոնները.</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում ճնշման տակ աշխատող սարքավորումների և մեխանիզմների անվտանգ շահագործման կանոնները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 3	Իմանալ արտադրական սանիտարիայի և հիգիենայի պահանջները.
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում արտադրական սանիտարիայի և հիգիենայի հասկացությունները.</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում արտադրական միկրոկլիմայի նկատմամբ նորմատիվային պահանջները.</p> <p>գ. ճիշտ է թվարկում արտադրական աղմուկից և ցնցումներից պաշտպանվելու միջոցները.</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում արտադրական լուսավորվածությանը ներկայացվող պահանջները և նորմերը:</p>

Ուսումնառության արդյունք 4	Ցուցաբերել առաջին բուժօգնություն:
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ցուցադրում արհեստական շնչառության իրականացումը.</p> <p>բ. ճիշտ է ցուցադրում սրտի աշխատանքի վերականգնման իրականացումը.</p> <p>գ. ճիշտ է ցուցադրում արյան հոսքի դադարեցման իրականացումը և ճիշտ է դնում վիրակապ.</p> <p>դ. ճիշտ է վիրակապում կոտրվածքները.</p> <p>ե. ճիշտ է ցուցադրում այրվածքների դեպքում առաջին օգնության ցուցաբերումը.</p> <p>զ. ճիշտ է ցուցադրում էլեկտրահարման դեպքում առաջին օգնության իրականացումը:</p>

Աղյուսակ 2

Միջին մասնագիտական կրթության 1706 «Վերամբարձ-տրամսպորտային, շինարարական, ճանապարհային մեքենաների և սարքավորումների շահագործում (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրի ընդհանուր մասնագիտական և հատուկ մասնագիտական կարողությունների մոդուլներ

Մոդուլի անվանումը «ԳԾԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ»	
Մոդուլի դասիչը	ՎՏԾԲՍ 04-09-001
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել գծագրության և նախագծային առաջադրանքներ կատարելու՝ մասնագիտական մոդուլների ուսումնառության համար անհրաժեշտ կարողություններ
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է յուրացրած լինի «Դանրահաշիվ», «Երկրաչափություն» առարկաները՝ միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր կրթության ծրագրով նախատեսված ծավալով:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Կիրառել գծագրության հիմնական ստանդարտները
Կատարման չափանիշներ	ա. գծագրերը լրացնում է կիրառելով գրատեսակների ստանդարտները, բ. գծագրերը կատարում է կիրառելով գծերի տեսակների ստանդարտները, գ. գծագրերը կատարում է կիրառելով ձևաչափերի ստանդարտները, դ. գծագրերը կատարում է կիրառելով ստանդարտ մասշտաբներ, ե. գծագրերը չափարում է կիրառելով ստանդարտները:
Ուսումնառության արդյունք 2	Կառուցել պարզ երկրաչափական պատկերներ և մարմինների պրոյեկցիաներ
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում պարզ պատկերների պրոյեկցիաների կառուցման կանոնները. բ. տրված պրոյեկցիաներով ճիշտ է կառուցում բացակայող պրոյեկցիան և տարածական պատկերը. գ. ճիշտ է կառուցում մարմինների պարզ հատույքները և կտրվածքները:
Ուսումնառության արդյունք 3	Կատարել էսքիզային և աշխատանքային գծագրեր՝ ըստ տրված առարկայի
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ընտրում չափող գործիքները և կատարում տրված առարկայի չափումները, բ. ճիշտ է կատարում պարզ դետալների էսքիզներ, գ. ճիշտ է կատարում տրված դետալի աշխատանքային գծագիրը՝ տեխնիկական պահանջներին համապատասխան,

	դ. ճիշտ է կատարում պարզ հավաքական գծագրեր՝ տեխնիկական պահանջներին համապատասխան:
Ուսումնառության արդյունք 4	Կարդալ բանվորական գծագրերը և էսքիզները.
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքային գծագրերի և էսքիզների վրա պատկերված չափերի թույլտվածքները և նարդության դասերի նշանակումները.</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքային գծագրերի և էսքիզների վրա պատկերված մակերևույթների ծկի թույլատրելի շեղումները.</p> <p>գ. ճիշտ է մեկնաբանում աշխատանքային գծագրերի և էսքիզի վրա ներկայացված տեխնիկական պայմանները.</p> <p>դ. ճիշտ է մեկնաբանում աշխատանքային գծագրերի կամ էսքիզի վրա պատկերված երիթային ճեղքի, բազմաերիքի, ատամնանիվի, տարրեր նշանակության առվակների, երեսակների և նմանատիպ այլ տարրերի նշանակումները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 5	Կարդալ հանգույցների ու մեքենամասերի հավաքական գծագրերը, դրանց պայմանական նշանակումները և մասնագրերը

Մոդուլի անվանումը «ՎԵՐԱՄԲԱՐՁ-ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ, ՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ, ՃԱՆԱՊԱՐՀԱՅԻՆ ՄԵՋԵՆԱՆԵՐԻ ԵՎ ՍԱՐՔՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ԷԼԵԿՏՐԱԿԱՆ ՍԱՐՔՎՈՐՈՒՄՆԵՐ»

Մոդուլի դասիչը	ՎՏԾՆՍ 04-09-002
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողին տալ գիտելիքներ վերամբարձ-տրանսպորտային, շինարարական, ճանապարհային մեքենաների և սարքավորումների (ՎՏԾՆՍ և Ս) էլեկտրական սարքավորումների նշանակության, ընդհանուր կառուցվածքի, աշխատանքի սկզբունքների և անվտանգ շահագործման վերաբերյալ:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է յուրացրած լինի «Դանրահաշիվ» և «Ֆիզիկա» առարկաները միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր կրթության ծրագրով նախատեսված ծավալով և ԱԱՕ 4-09-001 «Անվտանգություն և առաջին

	օգնություն» մոդուլը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանալ էլեկտրական հոսանքի և էլեկտրական շարժաբերների աշխատանքի հիմունքները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում էլեկտրական շղթան, հաջորդական և զուգահեռ միացումները,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում ՎՏԾՆՍ և Ս կիրառվող հաստատուն և փոփոխական հոսանքի հանակցված էլեկտրաշարժաբերի տեսակները,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում ՎՏԾՆՍ և Ս էլեկտրական շարժիչների, կառավարման և պաշտպանիչ ապարատների տեսակները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանալ ՎՏԾՆՍ և Ս էլեկտրական սարքավորումների նշանակությունը, կառուցվածքը և աշխատանքի սկզբունքը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում ՎՏԾՆՍ և Ս օգտագործվող էլեկտրական սարքավորումների հիմնական խնբերը, դրանց նշանակությունը և ընդհանուր կառուցվածքը,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում ՎՏԾՆՍ և Ս էլեկտրական սարքավորումների աշխատանքի սկզբունքները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 3	Իմանալ ՎՏԾՆՍ և Ս էլեկտրական սարքավորումների և կառավարման ավտոմատ համակարգերի անվտանգ շահագործման կանոնները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է շարադրում և մեկնաբանում էլեկտրաանվտանգության ընդհանուր կանոնները,</p> <p>բ. ճիշտ է շարադրում և մեկնաբանում ՎՏԾՆՍ և Ս էլեկտրական սարքավորումների անվտանգ շահագործման կանոնները,</p> <p>գ. ճիշտ է շարադրում և մեկնաբանում ՎՏԾՆՍ և Ս կառավարման ավտոմատ համակարգերի անվտանգ շահագործման կանոնները:</p>

Մոդուլի անվանումը «ԿիրԱԱԿԱՍ ՄԵԽԱԱԻԿԱ»

Մոդուլի դասիչը	ՎՏԾՆՍ 04-09-003
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողին տալ գիտելիքներ ստատիկայի, կինեմատիկայի հիմունքների, նյութերի դիմադրության հաշվարկային մեթոդների և մեթոդների ու մեխանիզմների հիմնական տեսակների վերաբերյալ:
Մոդուլի տևողությունը	90 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է յուրացրած լինի «Դանրահաշիվ» և «Ֆիզիկա» առարկաները միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր կրթության ծրագրով նախատեսված ծավալով և ՎՏԾՆՍ 04-09-001 «Գծագրություն» մոդուլը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանալ ստատիկայի հիմունքները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում ստատիկայի աքսիոնները,</p>

	<p>բ. ճիշտ է ներկայացնում հարթ և տարածական ուժահամակարգերի հավասարակշռության պայմանները,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում հենարանային ամրացումների տեսակները և որոշում հակազդումները հեծանի հարթ ծռման դեպքում,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում ձողային համակարգերի (ֆերմաների) տեսակները և որոշում ձողերում լարումները և համակարգի հենարանային հակազդումները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանալ կինեմատիկայի հիմունքները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում կինեմատիկայի հիմնական հասկացությունները,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում կետի կինեմատիկայի հիմնական հավասարումները,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում պինդ մարմնի կինեմատիկայի հիմնական հավասարումները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 3	Իմանալ նյութերի դիմադրության հաշվարկային մեթոդները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում դեֆորմացիայի տեսակները և հեծանի կտրվածքի երկրաչափական պարամետրերը,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում հեծանի կտրվածքի չափերի որոշման եղանակները ծգման-սեղման, ծռման և ոլորման ժամանակ:</p>
Ուսումնառության արդյունք 4	Իմանալ մեքենաների և մեխանիզմների հիմնական տեսակները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում մեխանիկական փոխանցումների հիմնական տեսակները և դասակարգումը,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում ատամնանիվային փոխանցումների տեսակները, հիմնական տարրերը և երկրաչափական պարամետրերը,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում փոկային և շղթայական փոխանցումների տեսակները, հիմնական տարրերը և երկրաչափական պարամետրերը:</p>
Մոդուլի անվանումը «ԿԵՆՍԱՆՎՏԱՍԳՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԻՐԱՎԻՃԱԿՆԵՐ, ԲՆԱՊԱՐՊԱՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑԱԿՈՒՄՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ՎՏԸՆՍ 04-09-004
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողին տալ գիտելիքներ վերամբարձ-տրամսպորտային, շինարարական, ճանապարհային մեքենաների և սարքավորումների շահագործման ընթացքում կենսագործունեության անվտանգության, արտակարգ իրավիճակների և բնապահպանական միջոցառումների վերաբերյալ:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Չկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:

Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանալ կենսագործունեության անվտանգության կանոնները ՎՏԾՆՍ և Ս շահագործման ժամանակ
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում ՎՏԾՆՍ և Ս այն անսարքությունները, որոնց դեպքում արգելվում է դրանց շահագործումը,</p> <p>բ. ճիշտ է բացարում ՎՏԾՆ մեքենաների բողարկումից, կանգառից և արագության փոփոխումից առաջ, ինչպես նաև տեղափոխման ժամանակ շահագործող անձնակազմի գործողությունները՝ կապված լուսային և ձայնային ազդանշանների կիրառման հետ,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում ՎՏԾՆՍ և Ս շահագործման կարգը օրվա մուլթ ժամերին,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում արհեստական կառույցներով ՎՏԾՆՍ և Ս տեղափոխման անվտանգության կանոնները և պահանջները,</p> <p>ե. ճիշտ է ներկայացնում մեքենավարների աշխատատեղին ներկայացվող պահանջները,</p> <p>զ. ճիշտ է ներկայացնում իր գործողությունները՝ կապված ՎՏԾՆՍ և Ս շահագործման ընթացքում կենսագործունեության անվտանգության կանոնների հետ:</p>
Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանալ կենսագործունեության անվտանգության կանոնները ՎՏԾՆՍ և Ս տեխնիկական սպասարկումների և ընթացիկ նորոգումների ժամանակ
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում ՎՏԾՆՍ և Ս տեխնիկական սպասարկումների (SU) և ընթացիկ նորոգումների կատարման տեղերին ներկայացվող պահանջները,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում ՎՏԾՆՍ և Ս SU և նորոգումների ժամանակ օգտագործվող գործիքներին և սարքերին ներկայացվող պահանջները,</p> <p>զ. ճիշտ է ներկայացնում ՎՏԾՆՍ և Ս SU և ընթացիկ նորոգումների ժամանակ ագրեգատներին և հանգույցներին ներկայացվող անվտանգության պահանջները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 3	Իմանալ ՎՏԾՆՍ և Ս շահագործման ընթացքում հակարդեհային անվտանգության և էլեկտրաանվտանգության կանոնները, կատարել պատահարների գրանցում
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում ՎՏԾՆՍ և Ս շահագործման ժամանակ հակարդեհային գույքի լրակազմությունը, նշանակությունը և կիրառումը,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում ՎՏԾՆՍ և Ս կայանատեղերին ներկայացվող հակարդեհային անվտանգության պահանջները,</p> <p>զ. ճիշտ է ներկայացնում վառելիքաքանյութերի և տեխնիկական հեղուկների պահպանման և օգտագործման հակարդեհային անվտանգության կանոնները,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում ՎՏԾՆՍ և Ս շահագործման էլեկտրաանվտանգության կանոնները,</p> <p>ե. ճիշտ է կատարում պատահարների գրանցում:</p>

Ուսումնառության արդյունք 4	Իմանալ ՎՏԾՆՍ և Ս շահագործման ընթացքում բնապահպանական միջոցառումները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում ՎՏԾՆՍ և Ս շահագործման ժամանակ շրջակա միջավայրի հնարավոր աղտոտում առաջացնող պատճառները,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում ՎՏԾՆՍ և Ս լվացման, ՏՍ և ընթացիկ նորոգման ժամանակ օգտագործվող քիմիական նյութերի շրջակա միջավայրի վրա վտանգավոր ազդեցության կանխարգելման միջոցառումները,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում ներքին այրման շարժիչների նորմալ շահագործմանը ներկայացվող պահանջները՝ կապված շրջակա միջավայրի անվտանգության պահպանման հետ,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում վառելիքաքսանյութերի և տեխնիկական հեղուկների պահպանման, լցարկման և տեղափոխման ժամանակ ներկայացվող բնապահպանական պահանջները:</p>
Մոդուլի անվանումը «ՆՅՈՒԹԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՎԱՌԵԼԻՔԱՔՍԱՆՅՈՒԹԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ՎՏԾՆՍ 04-09-005
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողին տալ գիտելիքներ ՎՏԾՆ մեթենաներում և սարքավորումներում օգտագործվող նյութերի և վառելիքաքսանյութերի նշանակության, տեսակների ու հատկությունների վերաբերյալ:
Մոդուլի տևողությունը	90 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս նոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է յուրացրած լինի «Զիմիա» և «Ֆիզիկա» առարկաները միջնակարգ (լրիվ) ընդիհանուր կրթության ծրագրով նախատեսված ծավալով:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանալ ՎՏԾՆ մեթենաներում և սարքավորումներում օգտագործվող սև և գումավոր մետաղների, դրանց համաձուլվածքների, ռետինատեխնիկական և օրգանական նյութերի դասակարգումը, մակնիշավորումը, կիրառման բնագավառները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում սև և գումավոր մետաղների դասակարգման հատկանիշները, ճիշտ է բացատրում դրանց կառուցվածքային առանձնահատկությունները,</p> <p>բ. ճիշտ է բացատրում մետաղների և դրանց համաձուլվածքների մակնիշավորման նշանակությունը և ներկայացնում է այդ նյութերի ֆիզիկամեխանիկական հատկությունները,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում մետաղների և դրանց համաձուլվածքների մապատակային օգտագործման բնագավառները,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում ռետինատեխնիկական և օրգանական նյութերի դասակարգման ցուցանիշները և դրանց կառուցվածքը,</p> <p>ե. ճիշտ է ներկայացնում ռետինատեխնիկական և օրգանական նյութերի մակնիշավորումը և դրանց դերը,</p>

	գ. ճիշտ է ներկայացնում ռետինատեխնիկական և օրգանական նյութերի կիրառման բնագավառները:
Ուսումնառության արդյունք 2	Ինանալ ՎՏԾՆ մեքենաների շարժիչներում օգտագործվող վառելանյութերի դասակարգումը, մակնիշավորումը և օգտագործման բնագավառները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում ՎՏԾՆ մեքենաներում օգտագործվող վառելանյութերի տեսակները և դրանց դասակարգումը, բ. ճիշտ է ներկայացնում շարժիչներում օգտագործվող վառելանյութերի մակնիշավորումը, գ. ճիշտ է ներկայացնում վառելանյութերի օգտագործման ոլորտները և պայմանները, դ. ճիշտ է ներկայացնում վառելանյութերի հիմնական ֆիզիկական հատկությունները:
Ուսումնառության արդյունք 3	Ինանալ ՎՏԾՆ մեքենաներում և սարքավորումներում օգտագործվող քսանյութերի դասակարգումը, մակնիշավորումը և կիրառման ոլորտներն ու պայմանները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է բացատրում քսանյութերի և յուղերի դասակարգման ցուցանիշները, բ. ճիշտ է ներկայացնում քսանյութերի և յուղերի մակնիշավորման սկզբունքը, գ. ճիշտ է ներկայացնում քսանյութերի և յուղերի կիրառման ոլորտները՝ ըստ կլիմայական և շահագործական պայմանների:
Ուսումնառության արդյունք 4	Ինանալ մետաղական, ռետինե նյութերի, վառելիքաքսանյութերի և օրգանական նյութերի դերը ՎՏԾՆ մեքենաների հուսալիության և արդյունավետ շահագործման գործընթացում
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում մետաղական նյութերի դերը ՎՏԾՆ մեքենաների և սարքավորումների հուսալիության և երկարակեցության ապահովման տեսանկյունից, բ. ճիշտ է բացատրում ռետինատեխնիկական և օրգանական նյութերի նշանակությունը ՎՏԾՆ մեքենաների և սարքավորումների շահագործման արդյունավետության և անխափան աշխատանքի տեսանկյունից, գ. ճիշտ է ներկայացնում վառելիքաքսանյութերի դերը ՎՏԾՆ մեքենաների հուսալի և արդյունավետ աշխատանքի ապահովման գործում, դ. ճիշտ է ներկայացնում վառելիքաքսանյութերի դերը ՎՏԾՆ մեքենաների և սարքավորումների անվտանգ և անխափան շահագործման գործում:
Մոդուլի անվանումը «ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՇԵՂՈՒԿՆԵՐ ԵՎ ՇԻԴՐՈՊՆԵՎՍԱՐԱԳԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ՎՏԾՆՄ 04-09-006
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողին տալ գիտելիքներ ՎՏԾՆՄ և Ս հիդրավլիկական և պնևմատիկական համակարգերի դերի, կառուցվածքի, աշխատանքի սկզբունքների, ինչպես նաև այդ համակարգերում օգտագործվող տեխնիկական հեղուկների հատկությունների և հեղուկի մեխանիկայի օրենքների վերաբերյալ, ինչպես նաև ձևավորել ՎՏԾՆՄ և Ս հիդրոպնևմահամակարգերի շահագործման, արատորոշման, նորոգման և տեխնիկական սպասարկման կարողություններ:

Մոդուլի տևողությունը	126 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է յուրացրած լինի «Դանրահաշիվ» և «Ֆիզիկա» առարկաները միջնակարգ (լրիվ) դնդիանուր կրթության ծրագրով նախատեսված ծավալով և ՎՏԾՆՍ 04-09-003 «Կիրառական մեխանիկա» մոդուլը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանալ իիդրոպնևմահամակարգերում կիրառվող հեղուկների հիմնական հատկությունները, դրանց ներկայացվող պահանջները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում իիդրոհամակարգերում օգտագործվող տեխնիկական հեղուկների հիմնական հատկությունները և բնութագրերը,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում տեխնիկական հեղուկներին ներկայացվող պահանջները՝ կախված համակարգի աշխատանքային պարամետրերից,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում տեխնիկական հեղուկների մակնիշավորման և արատորոշման սկզբունքներին:</p>
Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանալ և կիրառել հեղուկների մեխանիկայի հիմնական օրենքները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում հեղուկների հավասարակշռության հիմնական օրենքները,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում հեղուկների շարժման հիմնական օրենքները,</p> <p>գ. ճիշտ է լուծում հեղուկների հավասարակշռության և շարժման վերաբերյալ առաջադրված գործնական պարզ խնդիրները,</p> <p>դ. ճիշտ է օգտվում տեղեկատու գրականությունից և գործող նորմատիվային փաստաթղթերից:</p>
Ուսումնառության արդյունք 3	Բացատրել իիդրոպնևմահամակարգերի դերը, տեսակները, սխեմաները և աշխատանքի սկզբունքը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում ՎՏԾՆՍ և Ս կիրառվող իիդրոպնևմահամակարգերի դերը և տեսակները,</p> <p>բ. ճիշտ է բացատրում իիդրոպնևմահամակարգերի սխեմաները և ճիշտ է մեկնաբանում դրանցում օգտագործվող պայմանական նշանները,</p> <p>գ. ճիշտ է բացատրում իիդրավլիկական և պնևմատիկական համակարգերի աշխատանքի սկզբունքը:</p>
Ուսումնառության արդյունք 4	Իմանալ իիդրոպնևմահամակարգերի առանձին հանգույցների և տարրերի դերին, կառուցվածքին և աշխատանքի սկզբունքին
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում ուժային հանգույցի տարրեր հանդիսացող պոմպերի և իիդրոշարժիչների տեսակները, կառուցվածքը և աշխատանքի սկզբունքը,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում իիդրոպնևմահամակարգերի կառավարման սարքերի՝ արագության և ուղղության կարգավորիչների դերը, տեսակները, կառուցվածքը և աշխատանքի սկզբունքները,</p>

	<p>գ. ճիշտ է ներկայացնում հիդրոպնևմահամակարգերի օժանդակ սարքերի (զտիչներ, հիդրոակումուլյատորներ, ապահովիչ և հակադարձ փականներ, յուղի ավազաններ, մանոմետրեր) նշանակությունը, տեսակները, կառուցվածքը և աշխատանքի սկզբունքը,</p> <p>դ. ճիշտ է բացատրում հիդրոպնևմահամակարգերում օգտագործվող խողովակային միացումների և խտացումների տեսակները ու դրանց ընտրման սկզբունքները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 5	Ինանալ հիդրոպնևմահամակարգերի հիմնական տեխնիկական բնութագրերը, դրանց կառավարման եղանակները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. մեքենաների տեխնիկական փաստաթղթերի և տեղեկատունների հիման վրա ճիշտ է բացատրում հիդրոպնևմահամակարգերի աշխատանքային բնութագրերը ու դրանց փոփոխման թույլատրելի սահմանները,</p> <p>բ. ճիշտ է բացատրում հիդրոպնևմահամակարգերի ուժային հանգույցի կառավարման եղանակները և ելքային պարամետրերի փոփոխման սկզբունքները,</p>
Ուսումնառության արդյունք 6	Ինանալ հիդրոպնևմահամակարգերում առաջացող հիմնական անսարքությունները, դրանց առաջացման պատճառները և վերացման եղանակները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում պոմպերում և հիդրոշարժիչներում առաջացող հիմնական անսարքությունները,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում պոմպերում և հիդրոշարժիչներում անսարքությունների առաջացման պատճառները,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում պոմպերում և հիդրոշարժիչներում առաջացած անսարքությունների վերացման եղանակները,</p> <p>դ. ճիշտ է բացատրում հիդրոշարժիչների շարժման արագության և ուղղության կարգավորիչներում առաջացող հիմնական անսարքությունները,</p> <p>ե. ճիշտ է ներկայացնում հիդրոշարժիչների շարժման արագության և ուղղության կարգավորիչներում անսարքությունների առաջացման պատճառները,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում հիդրոշարժիչների շարժման արագության և ուղղության կարգավորիչների հիմնական անսարքությունների վերացման եղանակները,</p> <p>է. ճիշտ է բացատրում հիդրոպնևմահամակարգերի զտիչներում, փականներում և այլ օժանդակ սարքերում առաջացող հիմնական անսարքությունները,</p> <p>ը. ճիշտ է ներկայացնում օժանդակ սարքերում անսարքությունների առաջացման պատճառները,</p> <p>թ. ճիշտ է ներկայացնում օժանդակ սարքերում առաջացած հիմնական անսարքությունների վերացման եղանակները:</p>

Մոդուլի անվանումը «ՎԵՐԱՄԲԱՐՁ-ՏՐԱՍՄՊՈՐՏԱՅԻՆ, ՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ, ՏԱՆԱՊԱՐՅԱՅԻՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ԵՎ ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ԸՆԴՈՒՆՈՒՄ, ԶԵԼՈՒՄ ԵՎ ՇԱՀԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՐԿՈՒՄ»

Մոդուլի դասիչը	ՎՏԾՆՍ 04-09-007
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել ըստ ընդունված նորմերի և պահանջների՝ ՎՏԾՆՍ և Ս ընդունում, գելում և շահագործական փորձարկում կազմակերպելու կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	126 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է յուրացրած լինի ՎՏԾՆՍ 04-09-003 «Կիրառական մեխանիկա» մոդուլը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանալ նոր կամ կապիտալ նորոգումից հետո ստացվող ՎՏԾՆՍ և Ս շահագործական փաստաթղթերի անվանացանկը, մեքենաների և դրանց հավաքական միավորների լրակազմությունը ու տեխնիկական վիճակը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է թվարկում գործարանից կամ կապիտալ նորոգումից ստացված ՎՏԾՆՍ և Ս շահագործական փաստաթղթերը, բ. ճիշտ (ըստ կատալոգի) է ներկայացնում ՎՏԾՆՍ և Ս և դրանց հավաքական միավորների լրակազմությունը, գ. ճիշտ է ներկայացնում բազային մեքենաների բոլոր հիմնական ագրեգատների և հանգույցների տեխնիկական վիճակը բնութագրող պարամետրերը, դ. ճիշտ է ներկայացնում մեքենաների աշխատանքային սարքավորումների տեխնիկական վիճակը բնութագրող պարամետրերը, ե. ճիշտ է ներկայացնում ՎՏԾՆՍ և Ս ոչ լրակազմության և վճառումների առկայության մասին արձանագրությունների ձևերը:
Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանալ նոր կամ կապիտալ նորոգումից ստացված ՎՏԾՆՍ և Ս գելման կարգը, փուլերը և ռեժիմները, գնահատել գելման ցուցանիշները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում ՎՏԾՆՍ և Ս յուրաքանչյուր տեսակի գելման տևողությունը, բ. ճիշտ է ներկայացնում գելման հաջորդական փուլերը (պարապ և բեռնվածքային) և դրանց իրականացման ռեժիմները, գ. ճիշտ է գնահատում ՎՏԾՆՍ և Ս բավարար գելման ցուցանիշները:
Ուսումնառության արդյունք 3	Իմանալ ՎՏԾՆՍ և Ս շահագործական արտադրողականության վրա ազդող հիմնական գործոնները, որոշել արտադրողականությունը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում ՎՏԾՆՍ և Ս շահագործական արտադրողականության վրա ազդող հիմնական գործոնները, բ. ճիշտ է ընտրում առավելագույն արտադրողականությանը համապատասխանող աշխատանքային սխեման,

	<p>գ. ճիշտ է ներկայացնում խրոնոմետրաժի անցկացման ձևերը,</p> <p>դ. ճիշտ է գնահատում ՎՏԾՆՄ և Ս արտադրողականության վրա ազդող տեխնիկական պայմանները և կատարված աշխատանքի որակը,</p> <p>ե. ճիշտ է որոշում ՎՏԾՆՄ և Ս շահագործական արտադրողականությունը:</p>
Ուսումնառության արդյունք 4	Իմանալ ճանապարհաշխնական մեթենաների շահագործական փորձարկման ընթացքում քարշի ուժի որոշման եղանակները: Տարբեր մեթոդներով որոշել ՎՏԾՆՄ վառելիքի տեսակարար ծախսը շահագործական պայմաններում
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում քարշակների քարշի ուժի որոշման եղանակները (դինամոմետրական և դինամոգրաֆի),</p> <p>բ. ճիշտ է ընտրում կցորդային աշխատանքային սարքավորումները և ՎՏԾՆՄ փոխադրման քարշակները՝ ըստ քարշային ճիգի,</p> <p>գ. ճիշտ է որոշում ՎՏԾՆՄ վառելիքի տեսակարար ծախսը շահագործման առաջադրված պայմաններում:</p>
Մոդուլի անվանումը «ՎԵՐԱՄԲԱՐՁՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ, ՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ, ՃԱՆԱՊԱՐՀԱՅԻՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ԵՎ ՍԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒՄ»	
Մոդուլի դասիչը	ՎՏԾՆՄ 04-09-008
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողին տալ գիտելիքներ ՎՏԾՆՄ և Ս տեխնիկական սպասարկումների(SU) , դրանցում իրականացվող գործընթացների և տեխնիկական զննման վերաբերյալ և ձևավորել SU կազմակերպելու կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	126 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է յուրացրած լինի ՎՏԾՆՄ 04-09-003 «Կիրառական մեխանիկա» մոդուլը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանալ ՎՏԾՆՄ և Ս տեխնիկական սպասարկումների (SU) տեսակները և դրանց իրականացման ժամանակացույցը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում ՎՏԾՆՄ և Ս SU տեսակները,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում ՎՏԾՆՄ և Ս SU իրականացման մեթոդները,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում ՎՏԾՆՄ և Ս SU իրականացման ժամանակացույցը:</p>
Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանալ ՎՏԾՆՄ և Ս հերթափոխային սպասարկման (ԴՍ) նպատակը, նախատեսված աշխատանքների անվանացանկը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում ՎՏԾՆՄ և Ս ԴՍ նպատակը,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում ՎՏԾՆՄ և Ս ԴՍ ներառված օպերացիաների անվանացանկը,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում ՎՏԾՆՄ և Ս ԴՍ անցկացման ժամկետները,</p>

	դ. պարտականությունների թերթիկները ճիշտ է բաշխում ՀՍ իրականացնող անձնակազմի անդամների միջև:
Ուսումնառության արդյունք 3	Իմանալ ՎՏԾՆՍ և Ս պարբերական ՏՍ նպատակները, նախատեսված գործընթացների անվանացանկը և ժամկետները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում ՎՏԾՆՍ և Ս պարբերական ՏՍ տեսակներն ու նպատակները,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում ՎՏԾՆՍ և ՍՏՍ-1 անցկացման ժամկետները և նախատեսված աշխատանքների անվանացանկը,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում ՎՏԾՆՍ և ՍՏՍ-2 անցկացման ժամկետները և նախատեսված աշխատանքների անվանացանկը,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում ՎՏԾՆՍ և ՍՏՍ-3 անցկացման ժամկետները և նախատեսված աշխատանքների անվանացանկը,</p> <p>ե. պարտականությունների թերթիկները ճիշտ է բաշխում ՏՍ իրականացնող անձնակազմի անդամների միջև:</p>
Ուսումնառության արդյունք 4	Իմանալ ՎՏԾՆՍ և Ս սեղոնային ՏՍ նպատակը և կատարվող աշխատանքների անվանացանկը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում ՎՏԾՆՍ և Ս սեղոնային ՏՍ իրականացման նպատակը և անհրաժեշտությունը,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում սեղոնային ՏՍ աշխատանքների անվանացանկը՝ կախված ՎՏԾՆՍ և Ս կառուցվածքային առանձնահատկություններից և կիրառական պայմաններից,</p> <p>գ. պարտականությունների թերթիկները ճիշտ է բաշխում ՎՏԾՆՍ և Ս սեղոնային ՏՍ իրականացնող անձնակազմի անդամների միջև:</p>
Ուսումնառության արդյունք 5	Իմանալ ՎՏԾՆՍ և Ս հատուկ ՏՍ նպատակը, կատարվող աշխատանքների անվանացանկը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում ՎՏԾՆՍ և Ս հատուկ ՏՍ իրականացման նպատակը և անհրաժեշտությունը,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում ՎՏԾՆՍ և Ս հատուկ ՏՍ աշխատանքների անվանացանկը,</p> <p>գ. պարտականությունների թերթիկները ճիշտ է բաշխում ՎՏԾՆՍ և Ս հատուկ ՏՍ իրականացնող անձնակազմի անդամների միջև:</p>
Ուսումնառության արդյունք 6	Իմանալ ՎՏԾՆՍ և Ս տեխնիկական զննման աշխատանքների անվանացանկը և իրականացման ժամկետները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում ՎՏԾՆՍ և Ս տեխնիկական զննման նպատակը և նախատեսված աշխատանքների անվանացանկը,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում ՎՏԾՆՍ և Ս տեխնիկական զննման անցկացման ժամկետները,</p> <p>գ. պարտականությունների թերթիկները ճիշտ է բաշխում ՎՏԾՆՍ և Ս տեխնիկական զննում իրականացնող անձնակազմի անդամների միջև:</p>
Մոդուլի անվանումը «ՎԵՐԱՄԲԱՐՁ-ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ, ՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ, ՏԱՍԱՊԱՐՉԱՅԻՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ԵՎ ՍԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ՈՒ ՇԱՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՆՅՈՒԹԵՐԻ ՓՈԽԱԴՐՈՒՄ ԵՎ ՊԱՐՊԱՆՈՒՄ»	
Մոդուլի դասիչը	ՎՏԾՆՍ 04-09-009
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել ՎՏԾՆՍ և Ս ու շահագործական նյութերի փոխադրման և պահպանման կազմակերպման կարողություններ:

Մոդուլի տևողությունը	108 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է յուրացրած լինի ՎՏԾՆՍ 04-09-005 «Սյուբագիտություն և վառելիքաքսանյութեր» և ՎՏԾՆՍ 04-09-006 «Տեխնիկական հեղուկներ և հիդրոպնևմահամակարգեր» մոդուլները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանալ ՎՏԾՆՍ և Ս փոխադրման եղանակները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում ՎՏԾՆՍ և Ս փոխադրման եղանակները,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում ՎՏԾՆՍ և Ս փոխադրման եղանակը պայմանավորող գործոնները,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում վերամբարձ-տրամսպորտային մեքենաների, ճանապարհային մեքենաների, շինարարական մեքենաների և սարքավորումների փոխադրման առանձնահատկությունները,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում ՎՏԾՆՍ և Ս փոխադրող անձնակազմի պարտականությունները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանալ ՎՏԾՆՍ և Ս փոխադրման կարգը և ընտրել փոխադրամիջոցն ու երթուղին
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ընտրում ՎՏԾՆՍ և Ս փոխադրման համար անհրաժեշտ տրամսպորտային միջոցները,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում ավտոմոբիլային տրամսպորտով ՎՏԾՆՍ և Ս փոխադրման կարգը,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում երկաթուղային տրամսպորտով ՎՏԾՆՍ և Ս փոխադրման կարգը,</p> <p>դ. ճիշտ է ընտրում ՎՏԾՆՍ և Ս փոխադրման երթուղին՝ կախված ՎՏԾՆՍ և Ս զանգվածից, եզրաչափերից, կառուցվածքից, փոխադրման հեռավորությունից, փոխադրման տեսակի առանձնահատկություններից և կլիմայական պայմաններից:</p>
Ուսումնառության արդյունք 3	Իմանալ ՎՏԾՆՍ և Ս փոխադրման անվտանգության կանոնները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում տեղափոխվող ՎՏԾՆՍ և Ս բեռնման անվտանգության կանոնները,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում փոխադրող կցորդիչի կամ երկաթուղային վագոնի հարթակի վրա ՎՏԾՆՍ և Ս ամրացման կարգը,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում ՎՏԾՆՍ և Ս փոխադրման ժամանակ ձայնային, լուսային և տեսողական միջոցների կիրառման կարգը,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում ՎՏԾՆՍ և Ս փոխադրումից հետո բեռնաթափման անվտանգության կանոնները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 4	Իմանալ վառելիքաքսանյութերի և տեխնիկական հեղուկների փոխադրման և պահպանման անվտանգության կանոնները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում վառելիքաքսանյութերի փոխադրման անվտանգության կանոնները,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում տեխնիկական հեղուկների փոխադրման անվտանգության կանոնները,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում վառելիքաքսանյութերի պահպանման անվտանգության կանոնները,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում տեխնիկական հեղուկների պահպանման անվտանգության կանոնները:</p>

Ուսումնառության արդյունք 5	Իմանալ ՎՏԾՆՍ և Ս պահպանման եղանակները և կանոնները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում ՎՏԾՆՍ և Ս պահպանման ձևերը,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում ՎՏԾՆՍ և Ս պահպանման եղանակները և դրանց նկատմամբ ներկայացվող կանոնները,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում ՎՏԾՆՍ և Ս պահպանման տեղին ներկայացվող կլիմայական և հակահրդեհային անվտանգության կանոնները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 6	Իմանալ ՎՏԾՆՍ և Ս ազրեգատների, էլեկտրական սարքավորումների, դետալների և շահագործական նյութերի պահպանման առանձնահատկություններն ու կարգը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում ՎՏԾՆՍ և Ս ազրեգատների պահպանման կարգն ու առանձնահատկությունները,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում ՎՏԾՆՍ և Ս էլեկտրական սարքավորումների կարգն ու առանձնահատկությունները,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում ՎՏԾՆՍ և Ս շահագործական նյութերի կարգն ու առանձնահատկությունները,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում ՎՏԾՆՍ և Ս դետալների կարգն ու առանձնահատկությունները:</p>
Մոդուլի անվանումը «ՎԵՐԱՄԲԱՐՁ-ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ, ՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ, ՃԱՆԱՊԱՐՀԱՅԻՆ ՄԵԹԵՆԱՆԵՐՈՒՄ ԿԻՐԱԾՈՎՈՂ ՇԱՐԺԻՉՆԵՐ ԵՎ ՇԱՐԺԱՐԱՊՈՐԴԱԿՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ՎՏԾՆՍ 04-09-010
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողին տալ գիտելիքներ ՎՏԾՆՍ կիրառվող շարժիչների և շարժահաղորդակների կառուցվածքի և կառուցվածքային առանձնահատկությունների վերաբերյալ:
Մոդուլի տևողությունը	126 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է յուրացրած լինի ՎՏԾՆՍ 04-09-003 «Կիրառական մեխանիկա» և ՎՏԾՆՍ 04-09-005 «Ենուրագիտություն և վառելիքաքսանյութեր» մոդուլները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանալ ՎՏԾՆՍ կիրառվող ներքին այրման շարժիչների տեսակները և կառուցվածքային առանձնահատկությունները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է բացատրում կարբյուրատորային, դիզելային և վառելանյութի ներարկումով շարժիչների աշխատանքի առանձնահատկությունները,</p> <p>բ. ճիշտ է բացատրում ՎՏԾՆՍ կիրառվող ներքին այրման շարժիչների ընդհանուր կառուցվածքը,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում շուրտվիկ շարժաթերային մեխանիզմի շարժական և անշարժ մասերից յուրաքանչյուրի նշանակությունը և ընդհանուր կառուցվածքը,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում գազաբաշխիչ մեխանիզմի և նրա մեքենամասերի նշանակությունը և ընդհանուր կառուցվածքը,</p>

	<p>ե. ճիշտ է ներկայացնում հովացման համակարգի նշանակությունը և ընդհանուր կառուցվածքը,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում յուղման համակարգի նշանակությունը և առանձին մասերի յուղման առանձնահատկությունները,</p> <p>է. ճիշտ է ներկայացնում կարբուրատորային, դիզելային և վառելանյութի ներարկումով սննան համակարգերի նշանակությունը և կառուցվածքային առանձնահատկությունները,</p> <p>Ծ. ճիշտ է ներկայացնում վառոցքի համակարգի և նրա հիմնական մասերից յուրաքանչյուրի նշանակությունը և ընդհանուր կառուցվածքը,</p> <p>թ. ճիշտ է ներկայացնում շարժիչի մեխանիզմների և համակարգերի տեխնիկական սպասարկման աշխատանքները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանալ ՎՏԸՆՍ կիրառվող շարժահաղորդակների տեսակները, կառուցվածքը, աշխատանքի առանձնահատկությունները և կազմակերպել շարժահաղորդակների ագրեգատների ու մեխանիզմների տեխնիկական սպասարկման աշխատանքները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում շարժահաղորդակի նշանակությունը և տեսակները,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում կցորդիչի նշանակությունը և տեսակները,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում կցորդիչի յուրաքանչյուր մասի նշանակությունը և ընդհանուր կառուցվածքը,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում փոխանցումների տուփի նշանակությունը, տեսակները և դրանց հիմնական մասերի նշանակությունն ու ընդհանուր կառուցվածքը,</p> <p>է. ճիշտ է ներկայացնում կարդանային փոխանցման նշանակությունը, տեսակները և դրանց հիմնական մասերի նշանակությունն ու ընդհանուր կառուցվածքը,</p> <p>Ծ. ճիշտ է ներկայացնում բաշխիչ տուփի նշանակությունը և դրա հիմնական մասերից յուրաքանչյուրի նշանակությունն ու ընդհանուր կառուցվածքը,</p> <p>թ. ճիշտ է ներկայացնում կամրջակի նշանակությունը և դրա հիմնական մասերից յուրաքանչյուրի նշանակությունն ու ընդհանուր կառուցվածքը,</p> <p>Ը. ճիշտ է ներկայացնում առջևի տանող և դեկավարվող անիվների հաղորդակների կառուցվածքային առանձնահատկությունները,</p> <p>թ. ճիշտ է կազմակերպում շարժահաղորդակների ագրեգատների ու մեխանիզմների տեխնիկական սպասարկման աշխատանքները:</p>
Մոդուլի անվանումը «ՓՈԽԱՐՐՎՈՂ ԲԵՌՆԵՐԻ ԴԱՍԱԿԱՐԳՈՒՄ, ԲԵՌՆՍԱԱ-ԲԵՌՆԱԹԱՓՄԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիքը	ՎՏԸՆՍ 04-09-011/01
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողին տալ գիտելիքներ բեռների տեսակների, դրանց դասակարգման սկզբունքների, բեռների փաթեթավորմանը և ամրացմանը ներկայացվող պահանջների, բեռնման-բեռնաթափման գործընթացների, դրանց

	կատարման համար նախատեսված ժամանակի նորմերի, բեռնման-բեռնաթափման ժամանակ օգտագործվող տեխնիկական հարմարանքների վերաբերյալ, ինչպես նաև վերամբարձ-տրամսպորտային մեքենաների շահագործման ընթացքում այդ գործողություններն իրականացնելու կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	108 ժամ
Մուտքային պահանջները	Չկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանալ բեռների տեսակները և դրանց դասակարգման սկզբունքները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում բեռների տեսակները և դրանց դասակարգման ընդհանուր սկզբունքները,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում բեռների որակական հատկանիշները,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում բեռների բեռնման-բեռնաթափման ժամանակ կորստի թույլատրելի նորմերը,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում տարրեր բեռների բեռնման-բեռնաթափման համար անհրաժեշտ տրամսպորտային միջոցներին ներկայացվող առանձնահատուկ պահանջները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանալ բեռների փաթեթավորմանը, ամրացնանը և բեռնմանը ներկայացվող պահանջները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում փոխադրական տարային և բեռների փաթեթավորմանը ներկայացվող ընդհանուր պահանջները, ինչպես նաև դրանց պիտակավորումը,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում վտանգավոր բեռների բեռնման-բեռնաթափման ժամանակ փոխադրական տարային և փաթեթավորմանը ներկայացվող առանձնահատուկ պահանջները,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում բեռների այն տեսակները, որոնք կարող են ներկայացվել բեռնման-բեռնաթափման առանց փաթեթավորման, ինչպես նաև պարտադիր փաթեթավորման ենթակա բեռները,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում բեռները բեռնման-բեռնաթափման գործընթացում ամրացնելու սկզբունքները և ձևերը,</p> <p>ե. ճիշտ է ներկայացնում բեռնարկերի տեսակները և դրանց նշանակությունը:</p>
Ուսումնառության արդյունք 3	Իմանալ բեռնման-բեռնաթափման գործընթացը և դրանում օգտագործվող տեխնիկական հարմարանքները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում բեռնման-բեռնաթափման գործընթացը, այդ գործընթացի ազդեցությունը վերամբարձ տրամսպորտային մեքենաների պարապուրդի և շահագործական արտադրողականության վրա,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում բեռնման-բեռնաթափման հարմարանքների դասակարգումը և դրանց աշխատանքի առանձնահատկությունները՝ կախված բեռնվոր-բեռնաթափվող նյութերի տեսակից և ձևից,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում բեռնման-բեռնաթափման հարմարանքների կիրառման արդյունավետությունը տարրեր բեռների բեռնման-բեռնաթափման ժամանակ:</p>

Ուսումնառության արդյունք 4	Իմանալ տարբեր տեսակի բեռների բեռնման-բեռնաթափման գործընթացի առանձնահատկությունները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում տարբեր տեսակի բեռների բեռնման-բեռնաթափման գործընթացը, և դրա ժամանակ օպերատորի պարտադիր գործողությունները,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում ծանրաքաշ և ոչ գարարիտային բեռների բեռնման-բեռնաթափման առանձնահատկությունները և կանոնները,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում վտանգավոր և պայթյունավտանգ բեռների բեռնման-բեռնաթափման առանձնահատկությունները և կանոնները,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում շուտ փչացող բեռների բեռնման-բեռնաթափման առանձնահատկությունները և կանոնները,</p> <p>ե. ճիշտ է ներկայացնում սորուն և կիսովի բեռների բեռնման-բեռնաթափման առանձնահատկությունները և կանոնները,</p> <p>զ. ճիշտ է ներկայացնում հեղուկ բեռների բեռնման-բեռնաթափման առանձնահատկությունները և կանոնները,</p> <p>է. ճիշտ է ներկայացնում բեռնարկերի և հատային բեռների բեռնման-բեռնաթափման առանձնահատկությունները և կանոնները,</p> <p>ը. ճիշտ է ներկայացնում շինարարական կառուցվածքների բեռնման-բեռնաթափման և տեղակայման առանձնահատկություններն ու կանոնները:</p>
Մոդուլի անվանումը «ՎԵՐԱՍԲԱՐՁ-ՏՐԱՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ՆՇԱՍԿՈՒԹՅՈՒՆԸ, ԴԱՍԱԿԱՐԳՈՒՄԸ ԵՎ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ»	
Մոդուլի դասիչը	ՎՏԾՆՍ 04-09-012/01
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողին տալ գիտելիքներ վերամբարձ-տրամսպորտային մեքենաների դասակարգման, նշանակության և կառուցվածքի վերաբերյալ, ինչպես նաև ձևավորել վերամբարձ-տրամսպորտային մեքենաներ ընտրելու կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	162 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլ ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է յուրացրած լինի ՎՏԾՆՍ 04-09-003 «Կիրառական մեխանիկա» և ՎՏԾՆՍ 04-09-006 «Տեխնիկական հեղուկներ և հիդրոպնևմասարքավորումներ» մոդուլները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանալ վերամբարձ-տրամսպորտային մեքենաների նշանակությունը, դասակարգել և ընտրել դրանք
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում վերամբարձ մեքենաների նշանակությունը,</p> <p>բ. ճիշտ է կատարուն վերամբարձ մեքենաների տեսակի ընտրությունը՝ ըստ աշխատանքի բնույթի և ծավալի,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում տրամսպորտային մեքենաների նշանակությունը,</p>

	<p>դ. ճիշտ է կատարում տրանսպորտային մեքենաների ընտրությունը՝ ըստ աշխատանքի բնույթի և ծավալի,</p> <p>Ե. ճիշտ է ներկայացնում վերամբարձ մեքենաների դասակարգումը՝ ըստ կառուցվածքի, նշանակության, ընթացքային սարքավորման, շարժի տեսակի և կառավարման համակարգի,</p> <p>Գ. ճիշտ է ներկայացնում տրանսպորտային մեքենաների դասակարգումը՝ ըստ կառուցվածքի, նշանակության և շարժականության:</p>
Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանալ վերամբարձ մեքենաների ընդհանուր կառուցվածքը և դրանց հիմնական տարրերի ու մեխանիզմների նշանակությունը, կառուցվածքը և աշխատանքի սկզբունքը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում վերամբարձ մեքենաների ընդհանուր կառուցվածքը և այն ցուցադրում դրանց մոդելների կամ իրական մեքենաների վրա,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում վերամբարձ մեքենաների մեխանիզմների և աշխատանքային սարքավորումների կառուցվածքը և այն ցուցադրում դրանց մոդելների կամ իրական մեքենաների վրա,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում վերամբարձ մեքենաների մեխանիզմների, հիդրավլիկական հաղորդական և էլեկտրական սարքավորումների նշանակությունը,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում վերամբարձ մեքենաների մեխանիզմների, հիդրավլիկական հաղորդական և էլեկտրական սարքավորումների աշխատանքի սկզբունքը,</p> <p>ե. ճիշտ է ներկայացնում վերամբարձ մեքենաների մեխանիզմների և աշխատանքային սարքավորումների փոխազդեցությունը:</p>
Ուսումնառության արդյունք 3	Իմանալ տրանսպորտային մեքենաների ընդհանուր կառուցվածքը, տեխնիկական բնութագրերը և դրանց հիմնական տարրերի ու մեխանիզմների նշանակությունը, կառուցվածքը և աշխատանքի սկզբունքը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում տրանսպորտային մեքենաների ընդհանուր կառուցվածքը,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում տրանսպորտային մեքենաների հիմնական տարրերի, մեխանիզմների և աշխատանքային սարքավորումների նշանակությունն ու փոխադարձ կապը,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում տրանսպորտային մեքենաների աշխատանքի սկզբունքները և կիրառման բնագավառները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 4	Իմանալ բեռնիչների դասակարգումը, ընդհանուր կառուցվածքը, տեխնիկական բնութագրերը և դրանց հիմնական տարրերի ու մեխանիզմների նշանակությունը, կառուցվածքը, աշխատանքի սկզբունքը և կատարել բեռնիչի ընտրություն
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում բեռնիչների դասակարգումը՝ ըստ աշխատանքի օրգանի ձևի, բեռնամբարձության, ընթացանասի տեսակի, ուժային սարքավորման տեսակի,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում բեռնիչների ընդհանուր կառուցվածքը,</p>

	<p>գ. ճիշտ է ներկայացնում բեռնիչների և դրանց մեխանիզմների աշխատանքի սկզբունքները,</p> <p>դ. ճիշտ է կատարում բեռնիչների տեսակի ընտրություն՝ ըստ աշխատանքի բնույթի և ծավալի,</p> <p>ե. ճիշտ է ներկայացնում բեռնիչների մեխանիզմների, հիդրավլիկական հաղորդակների և աշխատանքային սարքավորման փոխադարձ կապը:</p>
Մոդուլի անվանումը «ՎԵՐԱՄԲԱՐՁՄԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՊԱՐԱՄԵՏՐԵՐԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ ԵՎ ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆԸ»	
Մոդուլի դասիչը	ՎՏԾԾՄ 04-09-013/01
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել վերամբարձ-տրամսպորտային մեքենաների հիմնական տեխնիկական պարամետրերի որոշման և սարքավորումների ընտրության կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	108 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է յուրացրած լինի ՎՏԾԾՄ 04-09-007 և ՎՏԾԾՄ 04-09-012/01 մոդուլները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանալ վերամբարձ-տրամսպորտային մեքենաների տեխնիկական պարամետրերը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում վերամբարձ-տրամսպորտային մեքենաների տեխնիկական պարամետրերը,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում վերամբարձ-տրամսպորտային մեքենաների գլխավոր պարամետրերը (բնութագրերը) և դրանց մեջության վրա ազդող գործոնները,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում վերամբարձ-տրամսպորտային մեքենաների հիմնական տեխնիկական բնութագրերը և դրանց մեջությունների ընտրության սկզբունքները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 2	Կատարել վերամբարձ մեքենաների մեխանիզմների հիմնական պարամետրերի ընտրություն
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է կիրառում վերամբարձ մեքենաների բարձրացման մեխանիզմի հիմնական պարամետրերը բերի բարձրացման աշխատանքների կազմակերպման ժամանակ,</p> <p>բ. ճիշտ է ընտրում բարձրացման մեխանիզմի հիմնական սարքավորումները,</p> <p>գ. ճիշտ է ընտրում վերամբարձ մեքենաների տեղաշարժման մեխանիզմի հիմնական պարամետրերը,</p> <p>դ. ճիշտ է ընտրում վերամբարձ մեքենաների տեղաշարժման մեխանիզմի հիմնական սարքավորումները,</p> <p>ե. ճիշտ է ընտրում վերամբարձ մեքենաների պտտման մեխանիզմի հիմնական պարամետրերը,</p> <p>զ. ճիշտ է ընտրում վերամբարձ մեքենաների պտտման մեխանիզմի հիմնական սարքավորումները:</p>

Ուսումնառության արդյունք 3	Կատարել տրամսպորտային մեքենաների համատեղ աշխատանքի հաշվարկ և ընտրել համապատասխան մեքենաներ
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում տարբեր տրամսպորտային մեքենաների համատեղ աշխատանքի պայմանները՝ կախված մեքենաների պարամետրերից,</p> <p>բ. ճիշտ է կատարում տրամսպորտային մեքենաների գլխավոր պարամետրերի պարզ հաշվարկ դրամց համատեղ աշխատանքի պայմաններում,</p> <p>գ. ճիշտ է ընտրում մի քանի տրամսպորտային մեքենաների աշխատանքային և ուժային սարքավորումներ՝ դրամք համատեղ աշխատացնելու համար:</p>
Սոդուլի անվանումը «ՎԵՐԱՄԲԱՐՁ-ՏՐԱՄՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԱՐԱՏՈՐՈՇՈՒՄ ԵՎ ՆՈՐՈԳՄԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ»	
Սոդուլի դասիչը	ՎՏԾՆՍ 04-09-014/01
Սոդուլի նպատակը	Սոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել վերամբարձ-տրամսպորտային մեքենաների տեխնիկական արատորոշման և նորոգման կազմակերպման կարողություններ:
Սոդուլի տևողությունը	144 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է յուրացրած լինի ՎՏԾՆՍ 04-09-008, ՎՏԾՆՍ 04-09-012/01 և ՎՏԾՆՍ 04-09-013/01 մոդուլները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանալ վերամբարձ-տրամսպորտային մեքենաների տեխնիկական արատորոշման նպատակը և օբյեկտը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում վերամբարձ-տրամսպորտային մեքենաների տեխնիկական արատորոշման նպատակը,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում վերամբարձ-տրամսպորտային մեքենաների տեխնիկական արատորոշման օբյեկտը:</p>
Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանալ վերամբարձ-տրամսպորտային մեքենաների տեխնիկական արատորոշման տեսակները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում վերամբարձ-տրամսպորտային մեքենաների տեխնիկական արատորոշման տեսակները՝ ըստ արատորոշող օբյեկտի ընդգրկման աստիճանի (ընդհանուր և տեղական),</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում վերամբարձ-տրամսպորտային մեքենաների տեխնիկական արատորոշման տեսակները՝ ըստ օգտագործվող արատորոշչիչ միջոցների (համապիտանի, մասնագիտացված, արտաքին և ներսարքավորված),</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում վերամբարձ-տրամսպորտային մեքենաների տեխնիկական արատորոշման տեսակները՝ ըստ նշանակության, պարբերականության, կատարվող աշխատանքների անվանացանկի, ծավալի և տեխնիկական սպասարկման գործընթացում գրադեցրած տեղի (ընդհանուր՝ Ա-1 և խորացված՝ Ա-2):</p>
Ուսումնառության արդյունք 3	Իմանալ վերամբարձ-տրամսպորտային մեքենաների արատորոշչիչ պարամետրերը և չափել դրանք
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում վերամբարձ-տրամսպորտային մեքենաների արատորոշչիչ պարամետրերը (շարժիչի հզորություն,

	<p>հեղուկների և գազերի ճնշում, աղմուկ, թթուոց, կարտեր մտնող գազի քանակ),</p> <p>բ. չափիչ գործիքների կիրառմամբ ճիշտ է որոշում արատորոշիչ պարամետրերը լաբորատոր պայմաններում,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում վերամբարձ-տրանսպորտային մեքենաների մուտքային և ելքային արատորոշիչ պարամետրերը,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում վերամբարձ-տրանսպորտային մեքենաների արատորոշիչ պարամետրերի նոմինալ, նորմալ, թույլատրելի և սահմանային արժեքները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 4	Ընտրել արատորոշման եղանակը, պարամետրերը և ծևակերպել վերամբարձ-տրանսպորտային մեքենաների տեխնիկական արատորոշման կազմակերպման փաստաթղթերը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ընտրում արատորոշման եղանակը,</p> <p>բ. ճիշտ է որոշում արատորոշիչ պարամետրերը,</p> <p>գ. ճիշտ է գնահատում արատորոշիչ պարամետրերի արժեքները,</p> <p>դ. ճիշտ է ծևակերպում տեխնիկական արատորոշման փաստաթղթերը:</p>
Ուսումնառության արդյունք 5	Գնահատել վերամբարձ-տրանսպորտային մեքենաների տեխնիկական վիճակը և կազմակերպել դրանց նորոգում
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում վերամբարձ-տրանսպորտային մեքենաների աշխատանքային սարքավորումների հնարավոր անսարքությունները,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում վերամբարձ-տրանսպորտային մեքենաների հնարավոր վքարային վնասումները,</p> <p>գ. ճիշտ է գնահատում վերամբարձ-տրանսպորտային մեքենաների տեխնիկական վիճակը,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում վերամբարձ-տրանսպորտային մեքենաների ընթացիկ և վքարային նորոգումների կազմակերպման ընթացքը,</p> <p>ե. ճիշտ է ներկայացնում վերամբարձ-տրանսպորտային մեքենաների կապիտալ նորոգման կազմակերպման ընթացքը,</p> <p>զ. ճիշտ է ծևակերպում վերամբարձ-տրանսպորտային մեքենաների նորոգումների կազմակերպման փաստաթղթերը:</p>

Սոդուի անվանումը «ՎԵՐԱՄԲԱՐՁ-ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ՄՈՆՏԱԳՈՒՄ ԵՎ ԱՊԱՄՈՆԱԳՈՒՄ»

Սոդուի դասիչը	ՎՏԾՆՍ 04-09-015/01
Սոդուի նպատակը	Սոդուի նպատակն է ուսանողի մոտ ծևակորել վերամբարձ-տրանսպորտային մեքենաների մոնտաժում-ապամոնտաժում կազմակերպելու կարողություններ:
Սոդուի տևողությունը	90 ժամ
Սուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է յուրացրած լինի ՎՏԾՆՍ 04-09-003 «Կիրառական մեխանիկա» և ՎՏԾՆՍ 04-09-012/01 մոդուլները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր

	արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանալ ժամանակակից արագացված մեթոդներով վերամբարձ-տրամսպորտային մեքենաների մոնտաժման-ապամոնտաժման փուլերը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում վերամբարձ-տրամսպորտային մեքենաների մոնտաժման-ապամոնտաժման փուլերը,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում վերամբարձ-տրամսպորտային մեքենաների մոնտաժման-ապամոնտաժման նախապատրաստական փուլի հաջորդական գործընթացները (փաստաթղթերի նախապատրաստում, մոնտաժման-ապամոնտաժման սխեմայի և տեխնոլոգիական գործընթացների մշակում, լրակազմության ստուգում, պահեստամասերի մոնտաժային հարմարանքների և գործիքների ընտրություն),</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում մոնտաժման-ապամոնտաժման արտադրական փուլի գործընթացները (տակելաժային սարքավորման տեղադրում՝ կապված բարձրացման, տեղափոխման, տեղադրման և ամրացման հետ, մեքենայի վերջնական հավաքում և լրակազմում),</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում վերամբարձ-տրամսպորտային մեքենաների մոնտաժման-ապամոնտաժման ավարտական փուլի գործընթացները (կատարված աշխատանքների որակի և ճշտության ստուգում տեխնիկական փաստաթղթերի պահանջներին համապատասխան, վերջնական կարգաբերում, արտադրական փորձարկում):</p>
Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանալ վերամբարձ-տրամսպորտային մեքենաների մոնտաժման-ապամոնտաժման եղանակները և կատարման կարգը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում վերամբարձ-տրամսպորտային մեքենաների մոնտաժման եղանակները (աստիճանական աճեցումով և խոշորաբլոկ աճեցումով),</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում վերամբարձ-տրամսպորտային մեքենաների ապամոնտաժման առանձնահատկությունները՝ կախված փոխադրող տրամսպորտային միջոցի տեսակից,</p> <p>գ. ճիշտ է կազմում վերամբարձ-տրամսպորտային մեքենաների մոնտաժման-ապամոնտաժման գործողությունների կատարման հաջորդականությունը:</p>
Ուսումնառության արդյունք 3	Կազմել մոնտաժման-ապամոնտաժման գործընթացի տեխնոլոգիական սխեմա
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է կազմում վերամբարձ-տրամսպորտային մեքենաների մոնտաժման-ապամոնտաժման արդյունավետ իրականացման աշխատանքների այցուսակ՝ նշելով քանդման և հավաքման հաջորդականությունը,</p> <p>բ. ճիշտ է անվանակարգում վերամբարձ-տրամսպորտային մեքենաների փոխադրած լուրդվող մեխանիզմները, ագրեգատները, հավաքական միավորները և մասերը:</p>
Ուսումնառության արդյունք 4	Իմանալ աշտարակային ամբարձիչների, ինքնընթաց սլաքավոր ամբարձիչների, շինարարական վերիանների, խոշոր էքսկավատորների մոնտաժման-ապամոնտաժման առանձնահատկությունները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում աշտարակային ամբարձիչների մոնտաժման-ապամոնտաժման առանձնահատկությունները,</p>

	<p>բ. ճիշտ է ներկայացնում ինքնընթաց սլաքավոր շինարարական ամբարձիչների մոնտաժման-ապամոնտաժման առանձնահատկությունները,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում շինարարական վերհանների մոնտաժման-ապամոնտաժման առանձնահատկությունները,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում խոշոր երսկավատորների մոնտաժման-ապամոնտաժման առանձնահատկությունները:</p>
Մոդուլի անվանումը «ճԱՍԱՊԱՐԳԱՅԻՆ ՄԵՔԵՆԱՍԵՐԻ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ, ԴԱՍԱԿԱՐԳՈՒՄԸ ԵՎ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ»	
Մոդուլի դասիքը	ՎՏԾՆՍ 04-09-011/02
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողին տալ գիտելիքներ ճանապարհային մեքենաների դասակարգման, նշանակության և կառուցվածքի վերաբերյալ, ինչպես նաև ծևավորել ճանապարհային մեքենաներ ընտրելու կարողությունները:
Մոդուլի տևողությունը	180 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է յուրացրած լինի ՎՏԾՆՍ 04-09-003 «Կիրառական մեխանիկա» և ՎՏԾՆՍ 04-09-006 «Տեխնիկական հեղուկներ և հիդրոպնևմասարքավորումներ» մոդուլները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանալ ճանապարհային մեքենաների տեսակները, նշանակությունը, դասակարգել և ընտրել դրանք
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում ճանապարհային մեքենաների տեսակները (հողափոր, հողափոր-տրանսպորտային, նախապատրաստական աշխատանքների, խտացնող մեքենաներ և ասֆալտատեղադրիչներ) և նշանակությունը,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում հողափոր մեքենաների դասակարգումը՝ ըստ կառուցվածքի, ընթացքային սարքավորման և կառավարման համակարգի,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում հողափոր-տրանսպորտային մեքենաների դասակարգումը՝ ըստ կառուցվածքի, ընթացքային սարքավորման և կառավարման համակարգի,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում նախապատրաստական աշխատանքների մեքենաների դասակարգումը՝ ըստ կառուցվածքի, ընթացքային սարքավորման և կառավարման համակարգի,</p> <p>ե. ճիշտ է ներկայացնում խտացնող մեքենաների դասակարգումը՝ ըստ կառուցվածքի, ընթացքային սարքավորման և կառավարման համակարգի,</p> <p>զ. ճիշտ է ներկայացնում ասֆալտատեղադրիչների դասակարգումը՝ ըստ կառուցվածքի և կառավարման համակարգի,</p> <p>է. ճիշտ է կատարում ճանապարհային մեքենաների տեսակի ընտրությունը՝ ըստ աշխատանքի բնույթի և ծավալի:</p>

Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանալ ճանապարհային մեքենաների ընդհանուր կառուցվածքը և դրանց հիմնական տարրերի ու մեխանիզմների նշանակությունը, կառուցվածքը և աշխատանքի սկզբունքը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ցուցադրում հողափոր մեքենաների (էքսկավատորների) ընդհանուր կառուցվածքը և ներկայացնում հիմնական տարրերի ու մեխանիզմների նշանակությունը, կառուցվածքը և աշխատանքի սկզբունքը,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում հողափոր-տրանսպորտային մեքենաների (բուլդոզերներ, ավտոգրեյդերներ, սկրեպերներ) ընդհանուր կառուցվածքը և այն ցուցադրում դրանց մոդելների կամ իրական մեքենաների վրա,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում խտացնող մեքենաների (գլուններ, տուփանիչներ և թրթողներ) ընդհանուր կառուցվածքը և այն ցուցադրում դրանց մոդելների կամ իրական մեքենաների վրա,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում նախապատրաստական մեքենաների (փլորեցուցիչներ, արմատահանիչներ, թփակտրիչներ) ընդհանուր կառուցվածքը և այն ցուցադրում դրանց մոդելների կամ իրական մեքենաների վրա,</p> <p>ե. ճիշտ է ներկայացնում ասֆալտատեղադրիչների ընդհանուր կառուցվածքը և այն ցուցադրում դրանց մոդելների կամ իրական մեքենաների վրա,</p> <p>զ. ճիշտ է ներկայացնում ճանապարհային մեքենաների մեխանիզմների, հիդրավլիկական հաղորդակների և էլեկտրական սարքավորումների աշխատանքի սկզբունքը:</p>
Ուսումնառության արդյունք 3	Իմանալ ճանապարհային մեքենաների տեխնիկական պարամետրերը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում հողափոր մեքենաների տեխնիկական պարամետրերը,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում հողափոր-տրանսպորտային և նախապատրաստական աշխատանքների մեքենաների տեխնիկական պարամետրերը,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում խտացնող մեքենաների տեխնիկական պարամետրերը,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում ասֆալտատեղադրիչների տեխնիկական պարամետրերը,</p> <p>ե. ճիշտ է դրոշում հողափոր մեքենաների հիմնական տեխնիկական պարամետրերը,</p> <p>զ. ճիշտ է դրոշում հողափոր-տրանսպորտային և նախապատրաստական աշխատանքների մեքենաների հիմնական տեխնիկական պարամետրերը,</p> <p>է. ճիշտ է դրոշում ասֆալտատեղադրիչների և խտացնող մեքենաների հիմնական տեխնիկական պարամետրերը:</p>

Մոդուլի անվանումը «ՃԱՆԱՊԱՐՀԱՅԻՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ԱՐՏԱԴՐՈՂԱԿԱՆԻԹՅԱՆ ՈՐՈՇՈՒՄ ԵՎ ԼՐԱԿԱԶՄԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆ»

Մոդուլի դասիչը	ՎՏԾԽ 04-09-012/02
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել ճանապարհային մեքենաների արտադրողականությունը որոշելու և լրակազմն ընտրելու կարողություններ:

Մոդուլի տևողությունը	108 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է յուրացրած լինի ՎՏԾՄ 04-09-011/02 «ճանապարհային մեքենաների նշանակությունը, դասակարգումը և կառուցվածքը» մոդուլը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանալ ճանապարհային մեքենաների արտադրողականության տեսակները
Կատարման չափանիշներ	a. Ծիշտ է ներկայացնում ճանապարհային մեքենաների տեսական արտադրողականությունը, բ. Ծիշտ է ներկայացնում ճանապարհային մեքենաների տեխնիկական արտադրողականությունը, գ. Ծիշտ է ներկայացնում ճանապարհային մեքենաների շահագործական արտադրողականությունը:
Ուսումնառության արդյունք 2	Դաշվարկել ճանապարհային մեքենաների արտադրողականությունը
Կատարման չափանիշներ	a. Ծիշտ է որոշում առաջադրված ճանապարհային մեքենաների տեսական արտադրողականությունը, բ. Ծիշտ է որոշում առաջադրված ճանապարհային մեքենաների տեխնիկական արտադրողականությունը, գ. Ծիշտ է որոշում առաջադրված ճանապարհային մեքենաների շահագործական արտադրողականությունը:
Ուսումնառության արդյունք 3	Իմանալ մեքենաների լրակազմի ընտրության սկզբունքները և կատարել լրակազմի օպտիմալ տարրերակի ընտրություն
Կատարման չափանիշներ	a. Ծիշտ է ներկայացնում ճանապարհային մեքենաների լրակազմը (հիմնական և օժանդակ մեքենաներ), բ. Ծիշտ է ներկայացնում ճանապարհային մեքենաների լրակազմի ընտրության սկզբունքները, գ. Ծիշտ է ընտրում ճանապարհային մեքենաների լրակազմը՝ ըստ արտադրողականության, դ. Ծիշտ է ընտրում ճանապարհային մեքենաների լրակազմը՝ ըստ հիմնական մեքենաների աշխատանքային օրգանի տարրության, ե. Ծիշտ է ընտրում ճանապարհային մեքենաների լրակազմը՝ ըստ օժանդակ ավտոհնդինաթափակերի բեռնատարողության, զ. Ծիշտ է ընտրում ճանապարհային մեքենաների լրակազմը՝ ըստ աշխատանքային արագությունների, է. Ծիշտ է կատարում ճանապարհային մեքենաների լրակազմի օպտիմալ տարրերակի ընտրություն:
«Մոդուլի անվանումը «ԵԱՀԱՊԱՐԳԱՅԻՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԱՐԱՏՈՐՈՇՈՒՄ ԵՎ ՆՈՐՈԳՄԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ»	
Մոդուլի դասիչը	ՎՏԾՄ 04-09-013/02
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել ճանապարհային մեքենաների տեխնիկական արատորոշման և նորոգման կազմակերպման կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	180 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է յուրացրած լինի ՎՏԾՄ 04-09-008, ՎՏԾՄ 04-09-011/02 և

	ՎՏԸՆՍ 04-09-012/02 մոդուլները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ինանալ ճանապարհային մեքենաների տեխնիկական արատորոշման նպատակը և օբյեկտը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում ճանապարհային մեքենաների տեխնիկական արատորոշման նպատակը, բ. ճիշտ է ներկայացնում ճանապարհային մեքենաների տեխնիկական արատորոշման օբյեկտը:
Ուսումնառության արդյունք 2	Ինանալ ճանապարհային մեքենաների տեխնիկական արատորոշման տեսակները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում ճանապարհային մեքենաների տեխնիկական արատորոշման տեսակները՝ ըստ արատորոշող օբյեկտի ընդգրկման աստիճանի (ընդհանուր և տեղական), բ. ճիշտ է ներկայացնում ճանապարհային մեքենաների տեխնիկական արատորոշման տեսակները՝ ըստ օգտագործվող արատորոշիչ միջոցների (համապիտանի, մասնագիտացված, արտաքին և ներսարքավորված), գ. ճիշտ է ներկայացնում ճանապարհային մեքենաների տեխնիկական արատորոշման տեխնիկական արատորոշման տեսակները՝ ըստ նշանակության, պարերականության, կատարվող աշխատանքների անվանացանկի, ծավալի և տեխնիկական սպասարկման գործնթացում զբաղեցրած տեղի (ընդհանուր՝ Ա-1 և խորացված՝ Ա-2):
Ուսումնառության արդյունք 3	Ինանալ ճանապարհային մեքենաների արատորոշիչ պարամետրերը և չափել դրանք
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում ճանապարհային մեքենաների արատորոշիչ պարամետրերը (շարժիչի հզորություն, հեղուկների և գազերի ճնշում, աղմուկ, թրթորց, կարտեր մտնող գազի քանակ), բ. չափիչ գործիքների կիրառմանը ճիշտ է որոշում արատորոշիչ պարամետրերը լաբորատոր պայմաններում, գ. ճիշտ է ներկայացնում ճանապարհային մեքենաների մուտքային և ելքային արատորոշիչ պարամետրերը, դ. ճիշտ է ներկայացնում ճանապարհային մեքենաների արատորոշիչ պարամետրերի նոմինալ, նորմալ, թույլատրելի և սահմանային արժեքները:
Ուսումնառության արդյունք 4	Ընտրել արատորոշման եղանակը, պարամետրերը և ձևակերպել ճանապարհային մեքենաների տեխնիկական արատորոշման կազմակերպման փաստաթղթերը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ընտրում արատորոշման եղանակը, բ. ճիշտ է որոշում արատորոշիչ պարամետրերը, գ. ճիշտ է գնահատում արատորոշիչ պարամետրերի արժեքները, դ. ճիշտ է ձևակերպում տեխնիկական արատորոշման փաստաթղթերը:

Ուսումնառության արդյունք 5	Բացահայտել ճանապարհային մեքենաների անսարքություններն ու վնասումները և կազմակերպել դրանց նորոգումը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում ճանապարհային մեքենաների աշխատանքային սարքավորումների հնարավոր անսարքությունները,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում ճանապարհային մեքենաների հնարավոր վթարային վնասումները,</p> <p>գ. ճիշտ է գնահատում ճանապարհային մեքենաների տեխնիկական վիճակը,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում ճանապարհային մեքենաների ընթացիկ և վթարային նորոգումների կազմակերպման ընթացքը,</p> <p>ե. ճիշտ է ներկայացնում ճանապարհային մեքենաների կապիտալ նորոգման կազմակերպման ընթացքը,</p> <p>զ. ճիշտ է ձևակերպում ճանապարհային մեքենաների նորոգումների կազմակերպման փաստաթղթերը:</p>
Մոդուլի անվանումը «ԳՐՈՒՏՏԵՐԻ ԴԱՍԿԱՐԳՈՒՄԸ ԵՎ ՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ»	
Մոդուլի դասիչը	ՎՏԾԽ 04-09-014/02
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի տալ գիտելիքներ մեքենաներով մշակվող գրունտների (աշխատանքային միջավայր) տեսակների ու դասակարգման, ինչպես նաև ձևավորել գրունտների հիմնական հատկությունները որոշելու կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է յուրացրած լինի «Ֆիզիկա» առարկան միջնակարգ (լրիվ) ընդիհանուր կրթության ծրագրով նախատեսված ծավալով:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանալ մշակվող գրունտների տեսակները և դասակարգումը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում գրունտների տեսակները՝ ըստ ամբողջականության և հատիկային կազմի,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում գրունտների տեսակները՝ ըստ ամրության,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում մշակվող գրունտների կարգը:</p>
Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանալ գրունտների ֆիզիկամեխանիկական հատկությունները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում գրունտների խտությունը, ծակուտկենությունը և բնական շեպության անկյունը,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում գրունտների ամրության, առաձգականության մոդուլի, սահքի, ներքին և արտաքին շփման գործակիցների մեջությունները,</p> <p>զ. ճիշտ է ներկայացնում տվյալ ճանապարհային մեքենայի աշխատանքային օրգանով մշակվող գրունտների կարգերը:</p>

Ուսումնառության արդյունք 3	Որոշել գրունտների տեսակը և հիմնական ֆիզիկամեխանիկական հատկությունները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում գրունտների ֆիզիկամեխանիկական հատկությունները որոշող սարքերի տեսակները,</p> <p>բ. օգտվելով չափող սարքերից՝ ճիշտ է որոշում գրունտների խտությունը և ծավալային զանգվածը,</p> <p>գ. օգտվելով չափող սարքերից՝ ճիշտ է որոշում գրունտների ամրությունը:</p>
Մոդուլի անվանումը «ՃԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ԵՎ ՍԱՐՔՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ, ԴԱՍԱԿԱՐԳՈՒՄԸ, ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ ԵՎ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆԸ»	
Մոդուլի դասիչը	ՎՏԾՆՍ 04-09-011/03
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողին տալ գիտելիքներ շինարարական մեքենաների և սարքավորումների դասակարգման, նշանակության և կառուցվածքի վերաբերյալ, ինչպես նաև ծևավորել շինարարական մեքենաները և սարքավորումները ընտրելով կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	180 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է յուրացրած լինի ՎՏԾՆՍ 04-09-003 «Կիրառական մեխանիկա» և ՎՏԾՆՍ 04-09-006 «Տեխնիկական հեղուկներ և հիդրոպնևմասարքավորումներ» մոդուլները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանալ շինարարական մեքենաների և սարքավորումների նշանակությունը, դասակարգել և ընտրել դրանք
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում շինարարական մեքենաների և սարքավորումների տեսակները (ջարողիչներ, աղացներ, տեսակավորող սարքավորումներ, բետոնախառնիչներ, բետոնապոմպեր և բետոնի գործարաններ) ու նշանակությունը,</p> <p>բ. ճիշտ է կատարում ջարողիչների և աղացների տեսակի ընտրությունը՝ ըստ արտադրողականության և մշակվող հումքի բնութագրերի,</p> <p>գ. ճիշտ է կատարում տեսակավորող սարքավորումների ընտրությունը՝ ըստ արտադրողականության և նշանակության,</p> <p>դ. ճիշտ է կատարում բետոնախառնիչների և բետոնապոմպերի ընտրությունը՝ ըստ արտադրողականության և գործողության սկզբունքի,</p> <p>ե. ճիշտ է ներկայացնում շինարարական մեքենաների և սարքավորումների դասակարգումը՝ ըստ նշանակության, կառուցվածքի և կառավարման հանակարգի:</p>
Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանալ շինարարական մեքենաների և սարքավորումների ընդհանուր կառուցվածքը և աշխատանքի սկզբունքը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ցուցադրում ջարողիչների և աղացների ընդհանուր կառուցվածքը, ներկայացնում դրանց մակնիշավորումը և նշանակությունը,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում ջարողիչների և աղացների աշխատանքի սկզբունքը,</p>

	<p>գ. ճիշտ է ցուցադրում տեսակավորող սարքավորումների ընդհանուր կառուցվածքը, ներկայացնում դրանց մակնիշավորումը և նշանակությունը,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում տեսակավորող սարքավորումների աշխատանքի սկզբունքը,</p> <p>ե. ճիշտ է ցուցադրում բետոնախառնիչների և բետոնապոմպերի ընդհանուր կառուցվածքը, ներկայացնում դրանց մակնիշավորումը և նշանակությունը,</p> <p>զ. ճիշտ է ներկայացնում բետոնախառնիչների և բետոնապոմպերի աշխատանքի սկզբունքը,</p> <p>է. ճիշտ է ներկայացնում շինարարական մեքենաների և սարքավորումների հիդրավլիկական համակարգերի կառուցվածքը և աշխատանքի սկզբունքը:</p>
--	---

Մոդուլի անվանումը «ԾԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ԵՎ ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԿԱԿԱՆ ՊԱՐԱՄԵՏՐԵՐԻ ՈՐՈՇՈՒՄ»

Մոդուլի դասիչը	ՎՏԾԲՄ 04-09-012/03
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել շինարարական մեքենաների և սարքավորումների տեխնոլոգիական պարամետրերի որոշման կարողություններ
Մոդուլի տևողությունը	108 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է յուրացրած լինի ՎՏԾԲՄ 04-09-003 «Կիրառական մեխանիկա» և ՎՏԾԲՄ 04-09-011/03 «Ծինարարական մեքենաների և սարքավորումների նշանակությունը, դասակարգումը, կառուցվածքը և ընտրությունը» մոդուլները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի պահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանալ շինարարական մեքենաների և սարքավորումների տեխնոլոգիական պարամետրերը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում ջարդիչների, աղացների և տեսակավորող սարքավորումների տեխնոլոգիական պարամետրերը և դրանց ընտրության սկզբունքները,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում ջարդիչների, աղացների և տեսակավորող սարքավորումների տեխնոլոգիական պարամետրերի մեջությունների ընտրության սկզբունքները,</p> <p>զ. ճիշտ է ներկայացնում բետոնախառնիչների և բետոնապոմպերի տեխնոլոգիական պարամետրերը,</p> <p>է. ճիշտ է ներկայացնում բետոնախառնիչների և բետոնապոմպերի տեխնոլոգիական պարամետրերի մեջությունների ընտրության սկզբունքները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանալ շինարարական մեքենաների և սարքավորումների հիմնական տեխնոլոգիական պարամետրերը որոշող գործոնները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում ջարդիչների և աղացների հիմնական տեխնոլոգիական պարամետրերը որոշող գործոնները,

	<p>բ. ճիշտ է ներկայացնում տեսակավորող մեքենաների հիմնական տեխնոլոգիական պարամետրերը որոշող գործոնները,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում բետոնախառնիչների և բետոնապոմպերի հիմնական տեխնոլոգիական պարամետրերը որոշող գործոնները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 3	Կատարել շինարարական մեքենաների և սարքավորումների հիմնական տեխնոլոգիական պարամետրերի հաշվարկ
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է հաշվարկում ջարդիչների և աղացների հիմնական տեխնոլոգիական պարամետրերը,</p> <p>բ. ճիշտ է հաշվարկում տեսակավորող մեքենաների հիմնական տեխնոլոգիական պարամետրերը,</p> <p>գ. ճիշտ է հաշվարկում բետոնախառնիչների և բետոնապոմպերի հիմնական տեխնոլոգիական պարամետրերը:</p>
Մոդուլի անվանումը «ՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ՍԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ԵՎ ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԱՐԱՏՈՐՈՇՈՒՄ ԵՎ ՆՈՐՈԳՄԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ»	
Մոդուլի դասիչը	ՎՏԾՆՍ 04-09-013/03
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել շինարարական մեքենաների և սարքավորումների տեխնիկական արատորոշման և նորոգման կազմակերպման կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	162 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է յուրացրած լինի ՎՏԾՆՍ 04-09-008, ՎՏԾՆՍ 04-09-011/03 և ՎՏԾՆՍ 04-09-012/03 մոդուլները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի պահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանալ շինարարական մեքենաների և սարքավորումների տեխնիկական արատորոշման նպատակը և օբյեկտը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում շինարարական մեքենաների և սարքավորումների տեխնիկական արատորոշման նպատակը,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում շինարարական մեքենաների և սարքավորումների տեխնիկական արատորոշման օբյեկտը:</p>
Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանալ շինարարական մեքենաների և սարքավորումների տեխնիկական արատորոշման տեսակները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում շինարարական մեքենաների և սարքավորումների տեխնիկական արատորոշման տեսակները՝ ըստ արատորոշող օբյեկտի ընդգրկման աստիճանի (ընդհանուր և տեղական),</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում շինարարական մեքենաների և սարքավորումների տեխնիկական արատորոշման տեսակները՝ ըստ օգտագործվող արատորոշչի միջոցների (համապիտանի, մասնագիտացված, արտաքին և ներսարքավորված),</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում շինարարական մեքենաների և սարքավորումների տեխնիկական արատորոշման տեսակները՝ ըստ նշանակության, պարբերականության, կատարվող աշխատանքների անվանացանկի, ծավալի և տեխնիկական սպասարկման գործընթացում զբաղեցրած տեղի (ընդհանուր՝ Ա-1 և խորացված՝ Ա-2):</p>

Ուսումնառության արդյունք 3	Իմանալ շինարարական մեքենաների և սարքավորումների արատորոշիչ պարամետրերը և չափել դրանք
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում շինարարական մեքենաների և սարքավորումների արատորոշիչ պարամետրերը (շարժիչ հզորություն, հեղուկների ծնշում, աղնուկ, թրթող),</p> <p>բ. չափիչ գործիքների կիրառմամբ ճիշտ է որոշում արատորոշիչ պարամետրերը լաբորատոր պայմաններում,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում շինարարական մեքենաների և սարքավորումների մուտքային և ելքային արատորոշիչ պարամետրերը,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում շինարարական մեքենաների և սարքավորումների արատորոշիչ պարամետրերի նոմինալ, նորմալ, թույլատրելի և սահմանային արժեքները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 4	Ընտրել արատորոշման եղանակը, պարամետրերը և ձևակերպել շինարարական մեքենաների և սարքավորումների տեխնիկական արատորոշման կազմակերպման փաստաթղթերը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ընտրում արատորոշման եղանակը,</p> <p>բ. ճիշտ է որոշում արատորոշիչ պարամետրերը,</p> <p>գ. ճիշտ է գնահատում արատորոշիչ պարամետրերի արժեքները,</p> <p>դ. ճիշտ է ձևակերպում տեխնիկական արատորոշման փաստաթղթերը:</p>
Ուսումնառության արդյունք 5	Բացահայտել շինարարական մեքենաների և սարքավորումների անսարքություններն ու վնասումները և կազմակերպել դրանց նորոգումը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում շինարարական մեքենաների և սարքավորումների աշխատանքային սարքավորումների հնարավոր անսարքությունները,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում շինարարական մեքենաների և սարքավորումների հնարավոր վթարային վնասումները,</p> <p>գ. ճիշտ է գնահատում շինարարական մեքենաների և սարքավորումների տեխնիկական վիճակը,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում շինարարական մեքենաների և սարքավորումների ընթացիկ և վթարային նորոգումների կազմակերպման ընթացքը,</p> <p>ե. ճիշտ է ներկայացնում շինարարական մեքենաների և սարքավորումների կապիտալ նորոգման կազմակերպման ընթացքը,</p> <p>զ. ճիշտ է ձևակերպում շինարարական մեքենաների և սարքավորումների նորոգումների կազմակերպման փաստաթղթերը:</p>
Մոդուլի անվանումը «ՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ՆՅՈՒԹԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ՎՏԾՆՍ 04-09-014/03
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողին տալ գիտելիքներ շինարարական նյութերի տեսակների, ֆիզիկամեխանիկական

	հատկությունների և կիրառման բնագավառների վերաբերյալ:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է յուրացրած լինի «Ֆիզիկա» առարկան միջնակարգ (լրիվ) ընդիանուր կրթության ծրագրով նախատեսված ծավալով:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանալ շինարարությունում կիրառվող նյութերի տեսակները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում շինարարությունում օգտագործվող բնական շինարարական նյութերը (բնական քարեր և շինվածքներ, խիճ, կոպիճ, ավագ, կավ),</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում շինարարությունում օգտագործվող անօրգանական կապակցանյութերը և դրանց հիման վրա պատրաստվող շինարարական նյութերը (բետոնային խառնուրդներ և շինարարական շաղախներ),</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում շինարարությունում օգտագործվող օրգանական կապակցանյութերից պատրաստվող ասֆալտբետոնը:</p>
Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանալ շինարարական նյութերի ֆիզիկամեխանիկական հատկությունները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում շինարարական նյութերի հիմնական ֆիզիկական հատկությունները (խտություն, ծավալային զանգված, ծակուտկենություն),</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում շինարարական նյութերի հիմնական մեխանիկական հատկությունները (ամրություն, կարծրություն, հղկունակություն):</p>
Ուսումնառության արդյունք 3	Իմանալ շինարարական նյութերի կիրառման բնագավառները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում բնական քարային նյութերի կիրառման բնագավառը և շինարարական մեքենաներով դրանց մշակման եղանակները,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում անօրգանական կապակցանյութերով պատրաստված բետոնային խառնուրդների և շինարարական շաղախների կիրառման բնագավառը և շինարարական մեքենաներով դրանց ստացման եղանակները,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում ասֆալտբետոնի կիրառման բնագավառը և դրա ստացման եղանակները:</p>

Աղյուսակ 3

Միջին մասնագիտական կրթության 1706 «Վերամբարձ-տրանսպորտային, շինարարական, ճանապարհային մեքենաների և սարքավորումների շահագործում (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրի իրականացման օրինակելի ուսումնական պլան

N	Առարկայախմբեր, առարկաներ և մոդուլներ	Շաբաթների թիվը	Ուսանողի առավելագույն բեռնվածությունը, ժամ	Պարտադիր լսարանային պարապմունքներ, ժամ	Երաշխավոր վող կուրսը
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ԵՎ ՍՈՑԻԱԼ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ					
1	Դայոց լեզվի և խոսքի մշակույթի հիմունքներ		108	72	2-3
2	Տնտեսագիտության հիմունքներ		81	54	3
3	Քաղաքագիտության և սոցիոլոգիայի հիմունքներ		81	54	3
4	Իրավունքի հիմունքներ		54	36	3
5	Պատմություն		81	54	2
6	Ուսաց լեզու		108	72	2-3
7	Օտար լեզու		108	72	2-4
8	Ֆիզիկական կուլտուրա		148/144/144	148/144/144	2-4
	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ		769/765/765	562/558/558	

ՄԱԹԵՄԱՏԻԿԱԿԱՆ ԵՎ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲՆԱԳԻՏԱԿԱՆ					
1	Էկոլոգիայի հիմունքներ		54	36	2
2	Համակարգչային օպերատորության հիմունքներ		81	54	2
3	Քաղաքացիական պաշտպանության և արտակարգ իրավիճակների հիմնահարցեր		27	18	2
	Ընդամենը		162	108	
ԱՌԱՋՔԱՅԻՆ ՀՍՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
1	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՀՍՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		81	54	2
2	ՀԱՊՈՐԱԿՑՄԱՆ ՀՍՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		54	36	2
3	ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԱՌԱՋԻՆ ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ		54	36	2
	Ընդամենը		189	126	
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԱՍՍԱԳԻՏԱԿԱՆ					
1	ԳԾԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ		108	72	2
2	ՎԵՐԱՄԲԱՐՁ-ՏՐԱՎԱՄՊՈՐՏԱՅԻՆ, ՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ, ՃԱՆԱՊԱՐՅԱՅԻՆ ՄԵՔԵՆԱՆՆԵՐԻ ԵՎ ՍԱՐՔՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ԷԼԵԿՏՐԱԿԱՆ ՍԱՐՔՎՈՐՈՒՄՆԵՐ		108	72	2
3	ԿԻՐԱԾՈԱԿԱՆ ՄԵԽԱՆԻԿԱ		135	90	2-3
4	ԿԵՆՍԱՆՎԱՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԻՐԱՎԻճԱԿՆԵՐ, ԲՆԱՊԱՐՊԱԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑԱՊՈՒՄՆԵՐ		108	72	
5	ՆՅՈՒԹԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՎԱՐԵԼԻՔԱՔՍԱՆՅՈՒԹԵՐ		135	90	3
6	ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՀԵՂՈՒԿՆԵՐ ԵՎ ՔԻԴՐՈՊՆԵՎՄԱՅԱՍԱԿԱՐԳԵՐ		189	126	3

7	ՎԵՐԱՄԲԱՐՁ-ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ, ՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ, ՃԱՆԱՊԱՐՀԱՅԻՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ԵՎ ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ԸՆԴՈՒՆՈՒՄ, ԶԵԼՈՒՄ ԵՎ ՇԱՀԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՐԿՈՒՄ		189	126	3-4
8	ՎԵՐԱՄԲԱՐՁ-ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ, ՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ, ՃԱՆԱՊԱՐՀԱՅԻՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ԵՎ ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒՄ		189	126	3-4
9	ՎԵՐԱՄԲԱՐՁ-ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ, ՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ, ՃԱՆԱՊԱՐՀԱՅԻՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ԵՎ ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ՈՒ ՇԱՀԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՆՅՈՒԹԵՐԻ ՓՈԽԱԴՐՈՒՄ ԵՎ ՊԱՐՊԱՍՈՒՄ		162	108	3
10	ՎԵՐԱՄԲԱՐՁ-ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ, ՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ, ՃԱՆԱՊԱՐՀԱՅԻՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՈՒՄ ԿԻՐԱՌՎՈՂ ՇԱՐԺԻՉՆԵՐ ԵՎ ՇԱՐԺԱՐԱԴՐՈՂԱԿԱՆԵՐ		189	126	3
	Ընդամենը		1512	1008	
ՀԱՏՈՒԿ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ					

01 - «ՎԵՐԱՄԲԱՐՁ-ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ՇԱՀԱԳՈՐԾՈՒՄ» ՄԱՍՆԱԳԻՏԱՅՈՒՄ

1	ՓՈԽԱԴՐՎՈՂ ԲԵՌՆԵՐԻ ԴԱՍԱԿԱՐԳՈՒՄ, ԲԵՌՆԵԱՆ-ԲԵՌՆԱԹԱՓՄԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ		162	108	4
2	ՎԵՐԱՄԲԱՐՁ-ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ, ԴԱՍԱԿԱՐԳՈՒՄԸ ԵՎ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ		243	162	3-4
3	ՎԵՐԱՄԲԱՐՁ-ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՊԱՐԱՄԵՏՐԵՐԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ ԵՎ ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆԸ		162	108	4
4	ՎԵՐԱՄԲԱՐՁ-ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԱՐԱՏՈՐՈՇՈՒՄ ԵՎ ՆՈՐՈԳՄԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ		216	144	4
5	ՎԵՐԱՄԲԱՐՁ-ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ՄՈՆՏԱԳՈՒՄ ԵՎ ԱՊԱԽՈՆՏԱԳՈՒՄ		135	90	4
	Ընդամենը		918	612	

02 - «ճԱՆԱՊԱՐԴԱՅԻՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ԾԱՅԱԳՈՐԾՈՒՄ» ՄԱՍՆԱԳԻՏԱՑՈՒՄ

1	ճԱՆԱՊԱՐԴԱՅԻՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ, ԴԱՍԱԿԱՐԳՈՒՄԸ ԵՎ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ		270	180	3-4
2	ճԱՆԱՊԱՐԴԱՅԻՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ԱՐՏԱԴՐՈՂԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՈՒՄ ԵՎ ԼՐԱԿԱԶՄԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆ		162	108	4
3	ճԱՆԱՊԱՐԴԱՅԻՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԱՐԱՏՈՐՈՇՈՒՄ ԵՎ ՆՈՐՈԳՄԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ		270	180	4
4	ԳՐՈՒՏԱՆԵՐԻ ԴԱՍԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ		108	72	4
	Ընդամենը		810	540	

03 - «ՃԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ԵՎ ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ԾԱՅԱԳՈՐԾՈՒՄ» ՄԱՍՆԱԳԻՏԱՑՈՒՄ

1	ՃԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ԵՎ ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ, ԴԱՍԱԿԱՐԳՈՒՄԸ, ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ ԵՎ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆ		270	180	3-4
2	ՃԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ԵՎ ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ՅԻՄՆԱԿԱՆ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ՊԱՐԱՄԵՏՐԵՐԻ ՈՐՈՇՈՒՄ		162	108	4
3	ՃԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ԵՎ ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԱՐԱՏՈՐՈՇՈՒՄ ԵՎ ՆՈՐՈԳՄԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ		243	162	4
4	ՃԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ՆՅՈՒԹԵՐ		108	72	4
	Ընդամենը		783	522	

ԸՆՏՐՈՎԻ

			168	112	3
			78	52	3
			246	164	

ՊԱՐՈՒՏԱՅԻՆ ԺԱՄԵՐ				84/88/106	
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ՝				
	01 - «ԿԵՐԱՄԱՐԱՋ-ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՄԵԹԵՆԱՆԵՐԻ ԾԱՐԱԳՈՐԾՈՒՄ» ՍԱՍՆԱԳԻՏԱՑՈՒՄ	74	3796	2664	
	02 - «ԲԱՆԱՄՊԱՐԳԱՅԻՆ ՄԵԹԵՆԱՆԵՐԻ ԾԱՐԱԳՈՐԾՈՒՄ» ՍԱՍՆԱԳԻՏԱՑՈՒՄ	72	3684	2592	
	03 - «ՃԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ՄԵԹԵՆԱՆԵՐԻ ԵՎ ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ԾԱՐԱԳՈՐԾՈՒՄ» ՍԱՍՆԱԳԻՏԱՑՈՒՄ	72	3657	2592	
	ԽՈՐՀՐԴԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			200	
	ՆԱԽԱՍԻՐԱԿԱՆ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐ				
	ԱՐՏԱԴՐԱԿԱՆ ՊՐԱԿՏԻԿԱ	33			
	ՄԻԶԱՆԿՅԱԼ ԱՏԵՍՏԱՎՈՐՈՒՄ	12			
	ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՄՓՈՓԻՉ ԱՏԵՍՏԱՎՈՐՈՒՄ	6			
	Ը Ն դ ի ա ն ու ր ը՝				
	01 - «ԿԵՐԱՄԱՐԱՋ-ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՄԵԹԵՆԱՆԵՐԻ ԾԱՐԱԳՈՐԾՈՒՄ» ՍԱՍՆԱԳԻՏԱՑՈՒՄ	125			
	02 - «ԲԱՆԱՄՊԱՐԳԱՅԻՆ ՄԵԹԵՆԱՆԵՐԻ ԾԱՐԱԳՈՐԾՈՒՄ» ՍԱՍՆԱԳԻՏԱՑՈՒՄ	123			
	03 - «ՃԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ՄԵԹԵՆԱՆԵՐԻ ԵՎ ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ԾԱՐԱԳՈՐԾՈՒՄ» ՍԱՍՆԱԳԻՏԱՑՈՒՄ	123			